Naša naloga:
Napreja in napredek naroda!
Naš namen:
Edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah
The Largest Semi-Weekly in the United States of America

149. — Št. 149. DULUTH, MINN., THURSDAY, JULY 31, 1913. — ČETRTEK, 31. JULIJA 1913. Volume II. — Letnik II.

Wakefield, Mich.
M. Pogorelc box 296

...LICA V CALUMET STRELJA ČEZ STAVKUJOČE

...ANSKO VOJAŠTVO ODGANJA DELAVCE S STRE-...LJANJEM OD JAM. DRUŽBE SO ZASTONJ POSKU-...SILE ZVABITI ZAVEDNE DELAVCE V RUDNIKE. VEČINA DELAVSTVA JE PRISTOPILA K UNIJI. EN MOŽ OBSTRELJEN. DE-LAVCI VSEH NARODNOSTI SO ZDRUŽENI KOT BRATJE.

...met, Mich., 28. julija Voja-...je oddalo danes zjutraj prve ...na stavkujoče delavstvo in ...rjatelje, ki so bili pri šaftu ...in pri smodnišnici Isle Ro-...rudnika.

...karji niso bili namenjeni ...kako škodo, ampak zbrali ...zato, da bi zabranili, da ...spustilo pumpe v Isle Ro-...Superior rudniku Calumet ...družbe. Ko je spustilo ...eno salvo nad njih glave, ...mirni delavci tudi mirno raz-...e večjo odločnostjo vstraja-...karji, če bodo kompanije in ...tako despotično in s si-...postali.

...zjutraj je marširalo sto-...narednih delavskih bratov v ...po ulicah v Honghton ...ek. Slovenci, Hrvati, Ru-...gari, Poljaki, Čehi, Švedi, ...vsi bijejo boj za eno stvar ...delavske pravice. Vsi ti pre-...inozemci se obnašajo mirno ...jonio in vsi— Evropejci in ...kanci, vse razne narodnosti ...v juga, vzhoda in zaho-...zavedajo, da so vsi bratje, ...vsi iste težnje, in da bi-...skupni, združeni boj, vsi za ...isti cilj.

...Hancock so pričele pumpe ...Hepting je prosil za mili-...Keweenau County, da oskr-...pumpanje v Ahmeek, Allou-...Mohawk rudniku in v Kear-...Wolverine in Cenntenial v ...County.

...James A. Waddel se je ...na Calumet, vendar naj-...bo pripeljal svoje izdajal-...ske človeške izvrške, ker ...krepkih rok slovanskega ...delavstva, ki je ...

...nijske družbe so pripe-...Calumet in okolico 50 taj-...jev, zato Slovenci pozor ...jte se mirno in dostojno, ...bodite pa odločni mo-...Kompanija ne misli pričeti ...cijo zato ker dvomi, da ...dovolj stavkolomcev, ki ...skebati.

...je bil dan demonstra-...karji so marširali po uli-...vstali so bile tudi žene in ...kateri tudi občutijo težko delo in nizko plačo njih mož in očetov. Da bi se strašilo zavedno delavstvo marširal je bataljon milice po Laurium, pa ves ta pritisk je bil ničeven. Stavkarji so marširali nevstrašeno rama ob rami ob zvokih majnarske godbe in nosili so zastavo vlade, ki bi morala braniti ljudstvo, ker je ljudovlada. Nastopili so govorniki v petih jezikih, in govornik Miller je kritikoval governorja Ferris, ker je poslal milico in zahteval je industrijsko pravico, katra odreka kapital delavstvu. Govor je končal z besedami: "Vse kar naj delavci naredijo je, da držijo roke navskriž še 14 dni. Potem bo manager McNanghton nehal govoriti o "blacklisti", ampak prosil bo vas delavci, da boste šli na delo da ohranite jame v dobrem stanu, in vi boste tudi šli. Mi organizirani delavci nimamo nikake jeze napram nikomur. Mi ne maramo nikomur škoditi; ampak mi se borimo za boljše domovanje in za boljšo južino. Če to zmanjša dividende in profit družb, potem morajo isti, ki vlečejo profit in nič ne delajo, dobiti manj."

Mr. Miller, govornik, je izrazil željo, da naj bi bil governer za tremerja le en dan, potem bi videl kaj se pravi sužnjiti kapitalu, pod okoliščinami kakoršne so bile na Calumet. Nek majnar se je oglasil, da bi bilo dovolj eno uro

V očigled razkritja zarote National Manufacturers' association proti delavstvu, kar je razpravljano v današnjem članku "Črna pola" storil je governer Ferris veliko napako, da je obrnil posluh korporacijam mesto istim, ki delajo.

Calumet, Mich., 29. julija. Nek vojak je obstrelil necega delavca v nogo pri Isle Royole rudniku.

Iz glavnega mesta države Michigan, Lausing, je prišel predlog da bi se zbrali v uradu governerja lastniki rudnikov in zastopniki delavcev. Kako se bo stvar razvila se ne ve, ker so družbe danes še trdovratne.

Unijski vodje pravijo, da je med sto delavcev 97 mož v uniji, in, da odkar se je začel štrajk jih je mno go pristopilo v unijske vrste.

...ER UMORI OBITELJ POTEM SEBE.

...ley, Alta, Can. 28. julija. ...Robinson, njegova žena, ...ki Alice in Matija, stari ...so bili najdeni mrtvi na ...ovi farmi blizu tukaj. ...strelje so bili vstreljeni. Su-...da je Robinson, pri kate-...ležala puška s praznimi pa-...najprvo postrelil svojce in ...se sebe.

...ZNANE ŽRTVE ...AKOPANE V ZEMLJO.

...amton, N. Y., 28. julija — ...dvajset nepoznanih trupel, ...izgubila življenje v požaru ...Binghamton Clothing Co. ...danes zakopano v skupnem ...

...ina se je vdeležila velika ...ljudstva, in pogrebne ce-...so izvršili duhovni vseh ...verovani gledališča. V tvor-...delo je 60 deklet za profit ...

DOLGO IME.

Mattawamkeag, Me., 29. julija. V hotelu C. H. Bryant-a registrirala ali vpisala se je kot gost gospa z izvanrednim imenom.

Tujka piše se Mme Ethel Devine Rumbleburgenhofendorfenstein.

DEČEK SEŽGE SESTRO.

Greensburg, Pa., 27. julija. — Štirimesečno dete družine Powers je umrlo radi opeklin, katere je zadobilo ker je zakuril nje 4 letni brat pod otročjim vozičkom,v katerem je dete spalo.

PREMOG V POTSVILLE SE NE BODE KOPAL.

Pottsville, Pa., 28. julija. Delavci, ki kopljejo temelj za zgradbo polmiljonske stavbe za Pennsylvania železnico so prišli do bogatih žil premoga.

Premog je izvrstne kakovosti, vendar se ne bo kopal, ker železnica neče spremeniti načrtov zgradbe.

SLOVENSKA MATI ZGORI V REŠITVI SINA.

Rojakinja John Stonich v Sheboygan žrtvuje življenje za sad svojega telesa. Žaloigra v slovenskem salunu v St. Paul. Bulgar morilec.

SLOVENEC IN HRVAT ŽRTVE.

Sheboygan, Wis., 28. julija. — Gospa John Stonič je mrtva in njen 10 letni sin je hudo opečen vsled eksplozije konve firnisa, katerega je Mrs. Stonič postavila na štedilno ognjišče.

Rojakinja Stonič, četudi je bila njena obleka v plamenu, je skočila, kot bi vsaka skrbna in dobra slovenska mati, svojemu sinu na pomoč, ki je bil tudi v plamenu. Pogasila je ogenj na sinovi obleki in potem se je vlegla v mlako vode. Umrla je v groznih bolečinah. Večni spomin skrbni slovenski materi!

St. Paul. Minn., 28. julija. — Maščevanje vsled odloka Najvišjega državnega sodišča je krivo smrti Matije Ožbalta, bartendarja v salunu Slovenca Antona Pavliča, in smrtnonevarnega obstreljenja brata salunanrja rojaka Blaža Pavlič. Streljanje se je zgodilo v slovenskem salunu v St. Paul, Minn., na 187½ East 3 Street, Martin Petkoff je zaprrt obdolžen umora.

Hrvatica, gospodična Ana Krulic je tožila Petkoffa radi obrekovanja, in sodišče je obsodilo Petkoffa, da ji izplača $1500. — odškodnine. Petkoff je šel v Pavličev salun v srdu ker je zgubil tožbo. Ko je dekle vstopilo, potegnil je Petkoff revolver in je vstrelil. Bežala je ven, in Ožbald ja pritekel v salun, ker je slišal vpitje. Petkoff ga je vstrelil. Petkoff je potem izstrelil štiri strele na rojaka Blaža Pavlič, ki je smrtnonevarno ranjen. Policija je aretirala Petkofta v trenutku ko je hotel zaklati Ano Krulic.

ŠESTNAJSTLETNA VDOVA IZVRŠI SAMOMOR.

Mondgomery, Mo., 28. julija — Mrs. Slavens, 16 letna vdova se je zastrupila, ker ji je mati branila, da se ni mogla poročiti z nekim 17 letnim fantičem z imenom Wesley Sherman.

Dekle se je prvič poročilo ko je bilo 15 let staro.

UMOR IN SAMOMOR.

Handel, Sask., Can. 28. julija. Brez vsega vzroka je nek delavec, ki je delal na železniškem tiru vstrelil svojega "foremana" Charles Oldenfelda in potem še sebe. Delavec bil je inozemec.

LOV KLOPOTAČ DOBRA SLUŽBA.

Winona, Minn., 27. julija. — T. L. Brown iz vasi Dresbach je dobil izplačano od County Winona $95. — ker je vbil 190 kač klopotač. Winona County plača 50 centov za vsako klopotačo.

Vse te kače so bile v township Dresbach, in ker so v sedanjem času kače klopotače na pol slepe jih je lahko pobiti.

NOVE VRSTE BANKA.

New York, 28. julija. — Pere Schneider je bil aretiran v Patterson, N. J., ker je imel banko v koji je rabil svoje žepe za blagajno. Petnajst vlagateljev je izpovedalo, da je sprejel vloge v znesku $2000. — in jim je izročil vložne knjižice. Knjig in blagajne ta bankir ni rabil.

Tudi med Slovenci imamo take bankirje. Rojaki ogibajte se jih dokler ni prepozno!

SENATOR UNDERWOOD BIČA MULHALL-A.

Vodja demokratične stranke imenuje prejšnjega lobijista lažnjivec in podkupljivec.— Boj z jeziki razburi senatni odbor.

MULHALL IN UNDERWOOD.

Poslanec in vodja demokratične zbornice Oskar W. Underwood je imenoval prejšnjega lobijista Col. M. M. Mulhalla, žugal je svoj prst proti njemu, "lažnikom" in "podkupljenca".

Underwood je bil jezen, ker je Mulhall izpovedal, da je imel ž njim tajna zborovanja. Zahteval je, da se ga zapriseže, in da bo pod prisego izjavil, da Mulhall laže.

Senator Reed je povedal Underwoodu, da so tudi drugi tajili, da niso imeli z Mulhallom nič opravka, pa Mulhall je predložil pobotnice, s katerimi je dokazal, da jim je izplačal denar, katerega je lobijist Mulhall prejemal od National Manufacturers' Association v svrho dosege postav, ki so bile le milijonarjem in veleposestnikom v korist, ljudstvu pa v škodo.

Underwood je razsrjen kot gad bičal Mulhall-ovo izpoved, in je dejal, da je laž, da se je on kedaj tajno pogovarjal za kovanje delavstvu škodljivih postav. Priznal je, da se je mogoče kedaj izrazil na mostovžih v prilog zoperdelavskih organizacij.

Senator Walsh je prečital pismo J. A. Emery-ja pisano Mulhallu, v kojem sta bila dva čeka, vsak za $25.00, katera čeka naj bi se dala hišnikoma sobe zborničnega predsednika, in sobe "ways and means" odbora.

"Kako je s temi pismi?" vpraša senator Walsh Underwooda.

"Ali sta hišnika dobila denar?" vpraša Underwood.

Mulhall j odgovoreil, da je plačeval Underwoodovemu hišniku redno skozi dve leti. Pristavil je: "Kadar bom predstavil druge priče, bo Mr. Underwood priznal, da je njegova tukajšnja izpoved deloma lažnjiva." Underwood se je srdito zagovarjal in je hvalisal in trdil svojo poštenost in nedolžnost. Mulhall pa tudi ni bil voljan vtakniti v žep besedo "lažnjivec", in je zahteval pravice, da se zagovarja. Senator Reed je stal na njegovi strani.

Pisma, ki so se danes čitala, so se tikala Mulhallovega odstopa kot "lobijist" National Manufacturers' Association.

ZBOROVANJE GUVERNERJEV BO V AVGUSTU.

Madison, Wis. 28. julija. — Dne 26.. avgusta bo šestoletno zborovanje guvernerjev držav v Colorado Springs, Colo. Organizacija obstoji iz governerjev, razgovernerjev in izvoljenim governerjem.

Zborovanje ima namen, da se enkrat na leto zberejo governerji v svrho zamenjave raznih političnih in gospodarskih nazorov, in da se doseže bolj jednakomerno zakonodajstvo.

ŽUPANOV NASTOP VZROK SMRTI.

Minneapolis, Minn., 26. julija. Delavec Henry Beck, 25 let star, skrajno jetičen, je bil aretiran, ker je bil brez dela. Župan ga je vrgel v prisilno delavnico za 60 dni.

Po preteku 30 dni je bil spuščen ker ni mogel vzdržati ječe radi bolezni. Prisedši domov je obupan Beck vstrelil ženo in otroka in storil samomor.

Župan mesta Minneapolis postopa jako strogo napram brezdelnim. Policija aretira vsacega, četudi išče delo; in kdor neče iti kopat kanal (sewer, reči sur) ali na farmo za hlapca ga vrže v prisilno delavnico ali "workhouse."

GIBANJE IN DOGODKI NA DELAVSKEM POLJU.

Azijatsko vprašanje. — Stavka na poulični železnici končana. — 2000 delavcev na simpatični stavki. — Grški dečki zahtevajo $3.00 več.

DELAV. RAZMERE V AFRIKI.

New Orleans, La. — Ne dolgo tega pripeljala je United Fruit Co. 128 Kitajcev iz Angleške, da so zavzeli mesta delavcev, ki so na stavki. United Fruit Co. je plačala $500. — za vsacega Kitajca, katerega je vtihotapila v Združene države Auchor Line Steamship Co.

Vstop Azijatev v Združene države je povzročil že mnogo sporov posebno med Japonsko in Ameriko. V tej zadevi pa vlada ni niti mignila za mezincem, zato ker se gre zato, da se napolnijo službe, ki so izpraznjene vsled stavke belih delavcev. Potem pa pravi kedo, da je vlada nepristranska, in delavcem naklonjena. Ironija!

Lexington, Ky. — Stavka na poulični železnici je končana po posredovanju mestne in državne vlade.

Kompanija bo sprejela v službo unijske delavce in tudi neunijske. Plačo in delavni čas bo uredila zato izvoljena komisija.

Vsi skebi se odslovijo, in 150 se jih pošlje nazaj v New York. Sram naj jih bo priti nazaj in pokazati se med svojce.

Yorkers, ..N. Y., Dva tisoč delavcev, ki so organizirani v Rockmen and Excavators' uniji je šlo na simpatični štrajk, ker so zgradbeni delavci na Yorkers železnici na stavki.

Minneapolis, Minn. - Grški dečki ki sužnijo pri čedenju čevljev in so poznani pod imenom "bootblacks" zahtevajo $3, — zvišanja plače na teden. Dosihmal so dobivali $5. — brez vsega; zanaprej zahtevajo $8. — ali bo pa stavka.

Jahamesburg, Afrika, Rudarji in premogarji se zopet pripravljajo na stavko, posebno rudarji, ki kopajo zlato rudo so z razmerami skrajno nezadovoljeni.

ROPARJI NAPADEJO NORTHERN PACIFIC VLAK.

Homesteak, Mont., 28. julija. — Tri maskirani roparji so vstavili vzhodno vozeč Northern Pacific vlak danes zjutraj eno miljo zapadno od tukaj.

Roparji so prisilili strojevodjo, da je odpel lokomotivo in prtljažni in poštni voz te odpeljal na drugo stran predora. Roparji so vstopili v vozove, pozabil so pa dinamit, in niso mogli ničesar storiti, in ves napad se je izjalovil.

OČE IN SIN VTONETA V VRTINCU.

Dolgeville, Wiss., 28. julija. — Vrtinec je požrl Henrika Smith in njegovega sina Alfred.

Lovila sta ostrige v reki Wisconsin, ko sta zabredla v vrtinec. Oče je šel sinu na pomoč, in tudi njega je vrtinec požrl.

HUDOURJE USMRTI 3 DELAVCE. 2 RANI.

Wagoner, Okla. 29. julija. — Vihar je podrl oder na katerem so delali delavci. Dva sta mrtva in dva težko poškodovana.

Vihar je tudi razdejal tri hiše, in strela je vbila enega delavca na polju.

Profesor Vogl iz Švedskega je ta teden pregledoval rudnik v Idriji. On je znan kot prvi geolog v Evropi. Ker misli izdati ravno o živem srebru večje delo, si je osebno ogledal Almaden na Španskem, rudnike po Italiji in Idrijo.

700 VSTAŠEV PADE V BITKI V MEHIKI

SEVERNI VSTAŠI POD GENERALOM CARRANZA PORAŽENI. URADNIK ZDRUŽENIH DRŽAV OBSTRELJEN. KONZUL AMERIKE NASTOPI OSTRO. POSLANEC WILSON DOSPE IZ MEHIKE V WASHINGTON. BIL JE NAKLONJEN HUERTU.

El Paso, Tex., 28. julija. — Sedem sto vstašev je usmrčenih in okoli 1000 je ranjenih v grozni nedeljski bitki, ki je trajala 18 ur pri Canon Del Carmen, v državi Coahulla, kakor se poroča iz mesta Mehika.

Vstaši bili so popolnoma premagani od vladnega generala Maas. Vojška se je začela ko je napočil dan, in trajala do nagiba noči. Vladne čete so presenečile vstaše vjele so več mož, — 30 topov, mnogo streljiva, jestvin in konj. Tudi vladna vojska ima velike zgube.

Vstaški general Carranza je poražen in beži pred vladno vojsko. Carranza se misli zopet vstaviti v severnem Durango, vendar je tako oslabljen, da bo najbrže kmalu vjet.

V soboto bil je obstreljen Charles B. Dixon, Jr., Zdrženih držav priseljevalni nadzornik v El Paso, Tex. Ta dogodek je povzročil sočustvo Amerikancev do vstašev, in najbrže bodo vsled tega vstaši napadli mesto Juarez, ki leži nasproti El Paso.

Prvič, odkar se je vstaja pričela, je poslal konzul Združenih držav mehikanski vladi nekak ultimatični ukaz boljšega varstva tujcev, in zahtevo, da se takoj kaznuje oficirje mehikanske vlade v Juarez, ki so vrgli Dixona v ječo, in so zakrivili, da je bil obstreljen.

Washington, D. C. 27. julija. — Henry Lane Wilson, poslanec Združenih držav v Mehiko, je dospel v Washington, in če bo iz njegove izpovedi predsednik spreviden, da je držal in deloval za predsednika Huerto, ki je vmoril prejšnjega predsednika Madero, bo odslovljen iz službe.

Poslanec Wilson kritizira vstaše kot tolovaje, ki plenijo in skrunijo ženstvo. Priznal je, da je bil naklonjen Huertovi vladi, vendar njega ni priznal kot predsednika. Držal je govore v prilog predsednika Huerta, in rotil je konzule Združenih držav, da naj podpirajo predsednika Huerto.

Washington, 28. julija — Po zaslišanju poslanca Wilson se je predsednik odločil, da se Združene države še ne bodo vmešavale v mehikanske humatije.

Dognalo se je, da stvar najbolj razupivajo ameriški sorodniki kapitalistov, ki imajo kako podjetje v Mehiki, in, da v resnici ni tako nevarno.

Predsednik Wilson se tudi deloma strinja z idejo, da bi pripoznanje Huertove vlade od strani Združenih držav mnogo pripomoglo, da bi nastopil v Mehiki zopet mir.

Poslanec Wilson je tudi mnenja, da bi nastalo med prebivalstvom Mehike prej zadovoljnost in mir, če bi jih mogotci ne imeli kot hlapce. Večina zemljišča je v rokah kapitalistov, ki izrabljajo prebivalstvo na najnesramnejši način, in prebivalci radi pristopijo k vstašem, ker jim obetajo večjo svobodo, rezdeljenje veleposestev in sploh boljšo vlado.

ŽELEZNIŠKE NESREČE. 4 MRTVI. 30 RANJENIH.

Iron Monntain, Mich., 28. julija. Copper Country vlak je zedel drevo, katero je vihar vrgel na tir blizo Cadeling, Wis.

Štirje so vbiti, in več je ranjenih. Mrtvi so strojevodja, kurjač, en otrok in neznan mož iz Cleveland, O.

Boulder, Colo., 28. julija — Pet vozov Denver, Boulder & Western Railroad se je prebrnilo blizo Eldora, Colo.

Sedem in dvajset oseb je manj ali bolj telesno poškodovanih.

LEOPARD VŠEL. MORI ŽIVALSTVO.

Crookston, Minn. 28. julija — V tej okolici se klati leopard, ki je najbrže všel kakem cirkusu, ki so se vozili tu skozi.

Raztrgal je konja, kravo in dve teleti, in hotel je napasti ljudi na nekem polju, ki so mu komaj vbežali. V okolici organizirajo se lovci, ki bodo šli skupno nad krvoločno zver.

EDEN MRTEV PET JIH UMIRA.

Tulsa, Okla, 28. julija — Karol M. Wright, graditelj vodnjakov, je mrtev, in pet njegovih delavcev je smrtnonevarno ranjenih vsled eksplozije, ki se je pripetila, ker je nek fantič vrgel stran gorečo vžigalico, s katero je zapalil cigareto.

Vžigalica je prišla v stiko s plinom, ki je prihajal iz luknje, kjer se je vrtalo za vodo, in eksplozija bila je tako močna, da je vžgala petrolejski vrelec, ki je blizu tam.

LA FOLLETTE BRANI BRYAN-A.

Madison, Wis., 28. julija. — Republikanski vodje in časniki so napadli Bryana, ker je izrabil svoj dopust v svrho, da je držal govore v raznih krajih.

La Follette pravi: "Republika ima zaupanje v poštenost in odkritosrčnost Bryana, in ljudstvo ne veruje, da bo osleparil vlado v svoji službi. On, kot vsakdo, mora imeti dopust, da se poživi. To ni nečast, če se zbere okoli njega stotine poslušalcev, kateri so željni poslušati njegove osrečevalne govore. On ne govori za demokrate. Vsakdo, ki ga sliši nekaj pridobi. Bryan ima pravico, da porabi njegov dopust, kakor se njemu najboljše zdi."

Prav ima senator La Follette.

14 LET ZAPORA KER JE POVOZIL MOŽA.

Chicago, Ill. 27. julija — Fred Brodek, šofer, je bil obsojen pred poroto na 14 let ječe, ker je povozil in usmrtil z avtomobilom Patrick J. Condon-a.

Slavnost narodne noše valaške v Rožnovi. Češka deželna zveza za tujski promet na Moravi in Šleziji je imela nedeljo t. j. 22. junija v Rožnovi posvetovanja, ki so bila posvečena le interesem moravskega Valaška. Posvetovanja so bila dopoldne. Popoldne so pa priredili v velikem obsegu slavnost narodne valaške noše. Slavnosti se je udeležilo nad 1000 fantov in deklet iz vse okolice v svoji pestri izvirni narodni noši. Tako se zbuja narodna zavest in kupi narodni ponos.

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

— V odsotnosti družine W. H. Leath, 718 W. Fifth Street je nek neznan tat vlomil v stanovanje in je odnesel v denarju $400. — Nikdo ni videl tatu, in policija je brez vsakega sledu.

— 21 Deklet in 2 možka vslužbenca v hotel Holland je na stavki ker se jih je "futralo" preveč z "ajmohtom".

Stavkarice pravijo da so imele skoro vsak dan že 14 dni sem "ajmoht za kosilo in za večerjo, in ko se jim je v soboto opoldne zopet predložil "ajmoht" so se pritožile.

Gospodar jim je dal na prosto, če ni za nje hrana, naj službo pustijo ,in vsi vslužbenci so takoj nehali z delom. Dekleta so se tudi pritožile zoper kruh, ki je zahteval dobre zobe, če se ga je hotelo zgristi. Sploh so se vslužbencem dali za hrano le ostanki gostov.

— Pri letnem pregledovanju mestnega gasilstva se je našlo vse v najboljšem redu. Pregledovalce so posebno zadovoljile motorne brizgalne, ki so mnogo vspešnejše kot brizgalne, katerim se pripregajo konji.

— Tržni prostor na 21 Ave. West in Superior Street zopet posetujejo farmerji. Največ farmerjev pride s svojo zelenjavo iz okolice Hermantoron. Tržni dan je vsako sredo in soboto zjutraj. Farmerji pridejo na trg rano zjutraj in do okoli 10 dopoldne je že vse razprodano.

— Nek neznan mož, okoli 60 let star, je bil usmrčen od vlaka. Mož je ležal na železnici in je spal. Strojevodja je tulil s strojem a mož se ni zbudil, zato je strojevodja vstavil vlak, vendar je bilo že prepozno, ker je bila lokomotiva že s prvimi kolesi na možu.

— Mestni komisarji so slavnostno odprli novi park na Fortieth Avenue West in Eighth Street. Park je imenovan "Merritt park.'

— William Revebes, ki je bil aretiran radi pijanosti je umrl na policijski postaji radi zastrupljenja z alkoolom ali s preobilnim vžitjem pijače.

— Policija bila je naprošena poizvedeti po Heleni Maleski, 18 letni poljski krasotici. Dekle je šla v neki "moving picture" gledališče že zadnjo sredo, in od takrat je ni več nazaj. Dekleta, ki so bila ž njo so povedale policiji, da jo je nagovoril neki tujec, in se je dala pregovoriti, da je šla "en čas" žnjim.

Dekle vrnilo se je domov čez tri dni, in je djalo da so jo neki avtomobilisti odpeljali na deželo.

— Vpravitelji mesta Duluth so se pritožili čez salune na Wisconsinski strani na obeh straneh mosta "The Cave" in "Casey's Cave." Saluna prodajata opojno pijačo ob nedeljah vsakemu brez razločka, in najbrže bosta ob nedeljah zaprta.

— Policija je dobila naznanilo iz Virginia, Minn., da je "črna roka" vkradla družino Mr. Polda, ker ni mož hotel izplačati gotove svote 'črni roki.' Mr. Polda je dobil več grozilnih pisem, ker se pa na nje ni oziral, odpeljala mu je "črna roka ženo in 3 otroke. Mr. Polda je mnenja, da je družina kje v West Duluth med Italijani.

— Pod mostom pri pomolu na Sixth Avenue so našli truplo italijanskega delavca Štefana Arbuci. Truplo je bilo štirikrat prebodeno, in ena rana je šla naravnost v srce.

O storilcih ni nikakega sledu.

— Družina John Judnič v New Duluth je dobila dvojčke — čvrstega fanta in brhko deklico.

— Alan Stewart, katerega je policaj Roberg hotel aretirati, je vrgel policaja skozi okno v trgovino United Cigar store na Lake Avenue in Superior Street. Policaj se ga je držal, in s pomočjo druzih ga je spravil v zapor.

— Mary Brozovič, ki baje živi v. New Duluth v divjem zakonu z nekim Ličanom, kateri ima v starem kraju ženo in otroke je bila kaznovana z globo $15. — in stroški, skupno $22.90, ker je napadla rojaka Perme.

Brozovič je rabila vile nad Permetom, kakor so izpovedale priče. Perme je kosil krmo na nekih lotih, in hudobna ženska ga je sunila z vilami v nogo; vendar mu ni prizadela druzega kot prasko.

— Frank Stonič, trgovec z zlatnino na poti iz železnih okrajev v naselbine v Wisconsin.

— Anton Erčul in John Klobučar iz Gilberta v Duluth po opravkih.

— Herman Toman iz Chicage, Ill., po opravkih v Duluth.

— Alojz Pogorele in Anton Hočevar iz Ely, v Duluth vsled poravnave za telesno poškodbo pri Oliver Mining Company.

— Pri odhodu v staro domovino pozdravljava tem potom vse Chisholmske znance in prijatelje, kakor znance in prijatelje, etaoin kor znance širom Amerike, posebno pa brata Pavleta in njega družino.

Živeli in na srečno svidenje!

Anton in Frank Levstek

Duluth, Minn. 7. 28. 13.

AURORA.

— Privajah Mesaba Range prostovoljnih gasilcev je dobilo društvo Grand Rapids zvezni prapor. Drugo mesto je dobilo društvo Ely, Kjer je tudi naš rojak Gerzin, in Aurora je dobila tretje mesto. V tej tekmi so se polagale cevi v dolgosti 300 čevljev, in sicer je društvo Grand Rapids položilo cevi v nekaj nad 24 sekundah.

Društvo iz Proctor bilo bi najbrže prvo, če bi se ne pripetila nesreča v dirki. Voz je šel kacih 50 čevljev pred ciljem, in gasilec Rob Mathews je padel pod voz. Zavilo mu je popolnoma levo nogo v gležnju, in zlomilo mu je gležnjo kost. Tudi drugi gasilci bili so manj ali bolj poškodovani.

Med plezalci na lestvah bilo je društvo Proctor prvo, Aurora druga, in Ely tretje.

Društvo Aurora je zbralo za ponesrečenega gasilca $50. —

Zborovanje gasilcev se je vdeležilo okoli 1000 tujcev, ki so prišli semkaj gledati gasilcev vaje.

CHISHOLM.

— Frank Hren, ki je bival in delal skozi 11 let po rudnikih na Chisholmu, in se je preselil nedolgo tega na Oliver, Wis., je kupil salun od John Lamutha na Chisholmu. Rojak Hren ima jako malo upanja v Oliver, Wis., to je na nasprotno stran nove jeklarne v New Duluth, in, četudi se je prenaglil ni je postavil tam hišo, je šel nazaj na Chisholm. Po mnenju rojaka Hren je New Duluth vse boljši kot Oliver; vendar odločil se je nazaj na Chislolm, kjer je kupil salun od rojaka Lamuth. Rojakom priporočamo novega salunarja Hrena.

— Zastopniki pivovaren in mestni odbor so imeli zborovanje in so se bavili z vprašanjem kako iztrebiti "blind pigs" — prodajalce pive po hišah, katerih je, po izraženju zastopnikov — žalibog, največ med "Avstrians."

Sklenilo se je, pivovarne ne bodo več dostavljale pive k najrazupitejšim "blind pigerjem," in da se pivo sploh ne bo dostavljalo več v sodčkih, in ne čez 6. uro zvečer, razun salunarjem.

Če se stem načrtom ne odpravi strastno pijanstvo, ki baje razsaja po železniških okrožjih, poskusilo se bo s hujšimi sredstvi zatreti "blind pigerstvo."

— Dne 2. avgusta spustilo se bo v zrak pod pokroviteljstvom lokalnega društva Elks tri hidroplane iz Langyear jezera. Spuščal se bo tudi umetalni ogenj.

COLERAINE.

— Rudarstvo v okolici Canisteo se nekako vstavlja. Canisteo jami so odvzeli dve parni lopati, pet lokomotiv, in 60 rudarjev in delavcev je odslovljenih. Ponočno delo je v tem okraju popolnoma vstavljeno.

ELY.

— Zahvala. Marija Pogorele iz Ely, Minn., se iskreno zahvaljuje za izplačano usmrtnino po ponesrečenemu Anton Pogorelcu društvu Srca Jezusa št. 2 J. S. K. J.

Istočasno priporoča J. S. K. J. vsem Slovencem in Slovenkam kot eno najboljših slovenskih zavarovalnih društev.

— Na Section 30 je izbruhnil štrajk 19.t. m. ker se plača ni pravočasno vršila. Slovenci so se že večinoma podali na delo, Finci so pa odločnejši in ne gredo na delo pod starimi pogoji, Večje število deputy šerifov iz Two Harbors je na straži.

— Finsko narodno temperenčno društvo imelo je dobro obiskano konvencijo tukaj.

Predsednikom zvoljen je bil Miko Skytta, Ishpeming, Mich.

Konvencija je sklenila izdajati tednik, ki bo namenjen proti pitju opojnih pijač med finskim narodom.

— Šest rudarjev bi kmalu vtonilo v Lueky Boy rudniku v nedeljo zjutraj. Rudarji so delali na tretjem "level", in so prišli na bogato žilo rude pri globočini 210 čevljev. Napredovali so z razkrivanjem rude in so se hoteli prepričati nje obseg, in pri tem so zadeli na močni studenec.

Voda je vtopila dve pumpi, in možje so se le s težavo rešili. Na tretjem "level" ne bo mogoče vsled tega več dni delati.

— Ernest Seliškar, sin družine Anton Seliškar, je bil aretiran v Duluth, ker je dezertiral od vojakov Združenih držav.

Seliškar je šel k vojakom 28. aprila 1912 in je bil vzet k konjici. Dezertiral je 22. aprila 1913 v Anapra. N. M.

— Naznanjam, da imamo v zalogi vsake vrste blago za deklice za sveto obhajilo, belo obuvalo, trakove, vence, cvetlice, in vse reči, ki se rabijo za ta namen.

Peter Bezek.

EVELETH.

— Probate sodišču v Duluth je predložen testament pokojnega Janko Martinovič-a iz Eveletha. Premoženje ranjkega je cenjeno na $4000. — in obstoji iz posestev na Range. Mož zapušča vse vdovi četudi je v družini sedem neodraslih toraj nepreskrbljeni otrok. Take oporoke niso vedno zakonite, in sodišč jih ne vpošteva vsikdar.

Narodni Vestnik je nedolgo tega razpravljal oporoke. Slovenci in Slovenke napravite oporoko dokler je čas; držite se pa navodila, katerega smo vam dali.

— Kakor se čuje tožili bo onih petnajst majnerjev, ki so bili v Spruce rudniku vjeti kot v pasti Oliver Mining Companjo vsak za vsako uro za $100. —odškodnine.

Prvih deset, ki so bili zaprti vsak po okoli šest ur, dobil bi vsak $600. — ; drugih pet pa, ki so bili zaprti okoli 35 ur, znesla bi odškodnina za vsacega $3500. —

HIBBING.

— William Delahunt in Herman Herbert, ki sta bila aretirana, ker sta vlomila in oropala trgovino T. J. Godfrey-a, bosta poslana v preiskavo v Duluth.

Delahunt je obstreljen, in hodi z bergljo. Obstrelil ga je policaj, ko mu je hotel vbežati. Roparja sta mlada fanta 21 in 22 let stara.

Vse blago, katero je bilo vkradeno v trgovini, je policija našla v sobi mladih roparjev.

— Elektrika je vsmrtila Mrs. Louis Cillyard v vrtu, ko je ženska brskala okoli zelja z nožem. Ženska prišla je v dotiko z živo električno žico, in bila je takoj mrtva.

Mrs. Collyard prebiva blizu Buffalo-Susquehanna odprtega rudnika. Danes zjutraj je padla ena žica, ki nosi elektrino moč v rudnik, v travo za hišo Mrs. Collyard. Žica bila je skrita v travi, in Mrs. Collyard jo ni opazila.

Truplo našli so delavci, ki so prišli popravljati padlo žico. Ona zapušča moža in štiri majhne otroke.

— Hibbing bo slavil rojstni dan enkrat konec avgusta. Vas Hibbing je bila inkorporirana leta 1893.

NASHWAUK.

— Policija je zasedla nenravno hišo, katero je vodila Jessie Wilson. Aretirala je 5 punc, katerih ena se je odkupila, 4 so pa zaprte v Grand Rapids, vsaka 10 dni, ker nimajo denarja, da bi plačale globo. Mora biti jako slabi "gšeft.)

VIRGINIA.

— Severno od Sliver in nove jame našli so se bogati zakladi rude, ki sebo kopala že prihodnjo zimo.

— John Ulik, delavec na žagi 18 let star, je bil vstreljen na Smith-ovi farmi, kacih 12 milj od tukaj. Vstrelil ga je njegov 16 letni brat po nesreči ali po neumnosti. Fantič je nameril nanj puško in je sprožil, ni pa vedel, da je bila nabasana. Zadel ga je v prsa in starejši brat je bil takoj mrtev.

Ulick stanuje na 308 Walunt Street, in brata sta šla na deželo nabirati jagode. Oče njiju je bil vbit v jami oktobra 1909.

— Joe Vanovič, ki je bil aretiran na Crosby, Cuyuna Range, ker je napadel z dvema tovarišema, policaja Louis Larson, so ga nabili in mu vzeli kapo in kol, je bil obsojen v globo $100. — oziroma v 90 dnevni zapor.

— Miss Annie Kron, 22 let stara, je vtonila v Ely jezeru. Vozila se je v čolnu s Sigfrid Abrahamson-om, in ker je hotela premeniti sedež, se je čoln zvrnil in ona je šla v globočino. Abrahamson jo je zgrabil za lase, da bi jo rešil, a v rokah mu je ostal le njen klobuk.

— Kakor se sliši so borovnice jako poln letos v okolici mesta. Indijanci se nabirajo prav pridno in jih nosijo v mesto na prodaj. Tudi ve[illegible] s otročiči je šlo v naravo uživati sveži zrak in nabirati borovnice, ki se lahko prodajo.

— Klerk v distriktnem uradu, ki izdaje ženitovanjske zglasnice je oni dan naletel na čudnega ženina. K njemu prišel je Antonio Battista in je hotel ženitovanjsko zglasnico. Ko ga vpraša klerk za ime neveste, pove mu ime Rosi. Priimka ni vedel. Hodil je baje z ljubico že [illegible] leta, pa se ni pobrigal kako se piše punca. Klerk mu ni mogel izdati ženitovanjske zglasnice, zato je šel Battista ven, in čez en čas pride nazaj z imenom Rosi Baratono.

— Policijski načelnik Rice je napel vse strune zoper iste, ki se bojijo dela, in se tresejo, če bi jim ponudil kedo stalno opravilo. Po Virginia se klati zadnje čase več ameriških potepuhov, katere namerava mesto pognati ven.

WINTON.

— Ob nedeljah so zaprti vsi saluni, in predsednik vasi Mr Stein zaprl je še vse "pool roome," trafike, itd. tako da, je vasica Winton mrtva ob nedeljah.

IRONWOOD, MICH.

— Paul Plavič, najbrže Hrvat, 42 let star, je bil vjet v plazu Pabst rudnika, ki je lastnina Oliver Iron Mining Co.

Zapušča vdovo in dve siroti v stari domovini.

NOVICE MED SLOVENCI V AMERIKI.

Umrla je Crabtree, Pa., Elizabeta Tome. Bila je članica društva sv. Antona Pad. št. 71 J. S. K. J. Pokojnica zapušča moža.

10 letnico bo obhajalo društvo sv. Martina št. 44, J. S. K. J. v Barberton, O., dne 2. septembra.

Ponesrečil je rojak Samsa, po domače Gorup, iz Malega Loga, Kranjsko v Eben Junction, Mich. Zlomil si je nogo in leži v bolnišnici

V bolnišnici v Pueblo, Colo. leži mesec dni bolan rojak Frank Bajt iz Trinidad, Colo.

Ponesrečil je v topilnici v Pueblo, Colo. rojak Anton SuŠtar.Hudo mu je poškodovalo levo roko.

Poročili so se v Pueblo, Colo., rojak Martin Podržaj in gospodična Marija Benčič, ter rojak Matevž Illavac in gospodična Jožefa Okorn.

Štorklja je prinesla v Pueblo, Colo., rodbini Prnic sina, rodbini Zupančič hčerko, in rodbini Mohorič hčerko.

Umrl je na poti v staro domovino rojak Matevž Drenik, 29 let star. Pokojni je pripadal k S. D. P. Z. Conemaugh, Pa., in k J. S. K. J. Od prve organizacije je dobil odpravnino. Umrl je na parniku blizu Grčije, in pokopan je popolnoma na tuji zemlji v Grčiji, kjer bo pozabljen, in njegov grob ne bo nikdar obsut s cvetkami.

Poročil se je v Roundup, Mont., rojak P. Pavlin z gospodično Matildo Pirc.

Umrl je v Joliet, Ill., najmlajši sinček George Svetličiču.

Strela je vbila ženo August Kaušeka v Leland, Ore., kjer je bival rojak Kaušek, ki je posebno poznan v Cleveland, O., na farmi. Mrs. Kaušek je pobirala perilo , ko jo je vbila strela. Njen mož bil je le nekaj korakov od nje. Truplo se prepelje v Cleveland, O. Zapušča moža in 3 otroke.

Nevarno poškodovan je bil na Calumet, Mich. 16 letni George Wertin sin ranjkega Math. B. Wertina iz Pine ceste. Vozil se je po Red Jacket cesti s svojim kolesom ter se hotel na vogalu te ceste in Calumet Ave. izogniti nekemu vozu, ki je prišel od druge strani južno, dočim je pridrvil avtomibil Dr. J. Mac Rae od severa. Zadel se je tako ob avtomobil da ga je vrglo skozi trdo šipo — vetrnjačo (windshield) avtomobila, kjer se je po obrazu in po telesu zelo obrezal in zlomil nogo. Dr. Mc Rae, kterega ne zadene nikaka krivda ampak voznika težke ga voza, je ponesrečenca takoj odpeljal v bolnišnico C. & H. družbe kjer so mu obvezali rane in nogo uravnali. Voznik je pa med tem časom zginil.

Milijon za sliko. Pariški trgovec z umetninami Steengracht je nedavno nekemu drugemu trgovcu z umetninami prodal slavno Rembrandtovo sliko "Bethsabe" za en milijon frankov. Ta slika je bila leta 1781. prodana v Parizu za 1200 frankov, leta 1841. jo je kupil Steengracht za 7800 frankov in sedaj je šla za 1 milijon. Dasi je slika kot umetnina res neprecenljive vrednosti, vendar treba obsojati špekulacijo, ki se z njo uganja. Saj je toliko kot gotovo, da ji bo sedanji lastnik dvignil ceno vsaj na poldrug, če ne na dva milijona. Kupil slike ne bo nihče drugi kot kak ameriški bogataš, ki seveda ne bo vedel preceniti njene umetniške vrednosti, marveč jo bo kupil zgolj radi nezaslišano visoke cene in se kasneje tudi bo ponašal s sliko, marveč z vsoto, ki jo je zanjo plačal.

Krvava drama na Dunaju. 38 letni zesebni uradnik Karl Erfurth na Dunaju je iz žalosti po umrli ženi ustrelil svoja dva sinčka: osemletnega Karla in sedemletnega Ernesta — in sebe. Vsi trije so bili takoj mrtvi. V pismu na brata je prosil, da naj ga z z otrokoma vred pokopljejo v ženinem grobu. Žena je umrla 17. marca letos.

Usmrtitev Sternickelna. Roparskega morilca Sternickelna in njegova dva sokrivca obglavil je rabelj koncem junija v Frankobrodu ob Odri.

RES DOBRA ZEMLJA.

Ker so bili naši rojaki ponovno ociganjeni in očifutarjeni ter zapeljani po nekaterih zemljiških agentih v Chicagi, na podlagi neresničnih poročil, in ker zaradi tega rojaki v svojo lastno škodo nimajo zaupanja tudi v poštena podjetja, **izjavljamo mi na tem mestu,** da povrnemo vsakemu rojaku, ki pride gledat našo zemljo ter pronajde, da smo mu poročali neresnico, **vse potne stroške in vso zamudo časa.**

Naša zemlja: črnikasta, mastna in nenavadno rodovitna, brez peska in močvirja. **Dovolj** zdrave in dobre vode. **Številni** potočki teko čez našo zemljo. Podnebje zdravo in prijetno. **Vodstvo občine je v slovenskih rokah; slov. državna šola; pošta, prodajalni, postaja, cerkev blizu. Delavnica za konserviranje kumar ter mlekarna blizu. Pridelki** se lahko in dobro prodajo. **Mesto** z okroglo 1000 prebivalci blizu. Skratka: **zemlja na Willardu, kjer se je že naselilo do 100 rojakov, a kupilo skupno nad 150, je najboljša, kar se je prodaja med Slovenci,** zato jo kupujejo tudi taki rojaki, ki so vsi ogledali že vse druge kraje, kjer se prodaja rojakom zemlja. **Cena:** $18.00 aker, ne več ne manj. **Plačilni** pogoji zelo lahki. **Natančneje** o vsem v našem slovenskem opisu Willarda s slikami. **Pišite še danes ponj na: ADRIA COLONIZATION CO., 322 Reed St., Milwaukee, Wis.** — Ig. Kušljan in L. Zakrajšek, upravnika.

Dostavek: Sedaj je pravi čas za ogledanje, **ker se lahko na lastne oči prepričate kaj in kako raste na naši zemlji.** — Vedite pa, da mi ne dajemo kupcem zastonj krav, strojev in tudi ne lotov, ker vse to stane denar, katerega mora plačati kupec iz svojega žepa zato, da ga drugi lažje preslepe, torej v svojo škodo. Mi prodajamo dobro zemljo po nizki ceni, zemljo, na kateri more farmer ugodno živeti ter lepo napredovati. That's all! —

NA PRODAJ

je v veliki slovenski naselbini prodajalna z grocerijo in mešanim blagom. Proda se radi odhoda. — Več se poizve pri upravništvu Narodnega Vestnika.

HIŠA NA PRODAJ

na Eveleth št. 606 Douglas Ave. 3 sobe in čumnata. Stranišče in voda v hiši. Za ceno obrnite se na:

John Jerina,
Box 78, New Duluth, Minn.

Pozor prijatelj!

Kam boš šel kupit svoje pohištvo?— Ne vem. — Jaz vem, kje dobiš najboljše pohištvo in kuhinjsko posodo. — Pojdi k

Juretu Mesberg,

ki trguje že 16 let na Evelethu in postreže svojim odjemalcem vedno pošteno.

First National Bank,
EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK
$122.000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse crte.

Placamo obresti po 3 od sto.

POZOR ROJAKI!

Sledeče tri pijače so pristne, importirane, tako tudi zelišča za grenko vino, ki je prirejeno za človeško krepost in zdravje. In te so:

Kranjski brinjevec,
Slivovec,
Tropinovec,
High Life Bitters,
A. Horwatovo Grenko vino.

Katere prodaja samo na debelo A. HORWAT, Joliet, Ill.

POZOR SLOVENSKI GOSTILNIČARJI!

Shranite ta moj naslov in pišite po cenik, ki bode v Vašo lastno korist. — Ako k naročilom priložite denar, Vam dam veliko večjo popusta, ker prihranim s tem zamudo časa, vožne stroške itd., kadar se podam na pot, da obiščem rojake in prodajam ter kolektiram denar, to si lahko prihranite ako naročite direktno in priložite denar, ter imate od tega sami dobiček.

Moja tvrdka je prva in edina slovenska samostojna tvrdka, ki importira žganje naravnost s Kranjskega. Prodajam tudi ceneje, ker nimam toliko stroškov z drago plačanimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

Make our bank Your bank. When you need advice Consult us

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu s sameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSTOTKE

Miners State Bank Chisholm, Minn.

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJI JE MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV!

GARY DIVISION
OKOLICA JEKLARNE (STEEL PLANT)

meji naravnost na zapadni del posestva Steel kompanije, kjer se gradi moderna naselbina. Izboljšane ceste, stranski hodniki, telefon, električna [illegible] čez 120 hiš je že zgrajenih, in 200 se jih zgradi v kratkem. — 2500 delavcev dela sedaj pri zgradbi velike jeklarne. **Plača $2.50 na dan.** Če hočete denar in napraviti denar po strani, investirajte v Gary lote.

URAD V GARY:
VOGAL GARY IN COMMONWEALTH AVENUE
GLAVNI URAD:
GARY LAND CO., 202 Palladio Bldg., Duluth, Minn.

Duluth Brewing & Malting Co
Duluth, Minn.

Vari najboljso in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX" kakor tudi pivo v sodckih.

Frank Kostainshek
upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

...TIŠKI KOLEDAR ZA MESEC AVGUST.

(Konec).

...vrijo se pa tudi vsakoja-...ki, in isto, kar se misli ...ti mora se posebno dobro ...ti. Naše kmetijske nasel-...Stockwy, Minn.; Greaney, ...in Willard, Wis., štejejo ...farmerjev, in tudi mlajše ...dovolj stare, da bi bili far-...bko združeni v farmer-...klubu, in, da bi bilo misliti, ...nostavi ta ali ona stvar. ...doma čepeti in se držati za ...in kramp in lopato, to ni ...dobro in umno gospodar-...Kdor hoče iti naprej, kdor ...gospodarstva res dobiček ...mora skrbeti, da bo po-...se mora zanimati za kme-...navoj, in to se doseže po-...tijskih razprav po časni-...potom kmetijskih raz-...spoznaš ti druge, in ...drugi delajo, kjer pa tudi ...spoznajo in vidijo kaj ...kako ti gospodariš.

...se tiče živalstva, izven iste ...je namenjeno za razstavo, ...mesecu augustu posebnega ...Glavna živina je ta mesec ...skoro dan na dan, in ...živalstvo se pa pase in je ...večino časa.

...vrtičnjaku je v augustu ...najlepšem cvetju in gospo-...njene hčerke naj s pletjem ...njem in zalivanjem skr-...se bodo cvetke kolikor ...dolj časa vzdržale. Cvetje ...vrtno trga, in šopka naj ...manjka v sobi, ker s tr-...in odstranjenjem ovelega ...cvetja se pridrži v rastli-...in vsled tega bo rastlina ...lepše cvetela.

...kurnjaku je posebno paziti ...drevje, ki potrebuje tu-...kanja, če bi v avgustu ...dežja. Dobro je tudi, da ...plest zemlje okoli mlade-...malo zrahlja, kar mno-...ga drevesu v rasti.

...se zamore sijati še red-...malo toplejših krajih tu-...špinača, solata, in sploh ...in hitro rastejo in zamo-...si še sad pred mrazom. ...cvetlično zelje, in sploh ...je pobrizgati z močno ...da, če je mnogo belih me-...nležejo jajca na zelje, ...se razvijejo gosenice, in ...krat popolnoma vničijo. ...Sagreen'' je dobro sred-...to nadlego, vendar je ...vriti mešanico mnogo sla-...tako močno kot za bri-...krompirja proti krompir-...bu (potato bug.) Ne-...vajo tudi zaprte ze-...ve, katere napadejo go-...Krop vniči gornje ...se pa glava še razvi-...lepa, in boljše je, če ...listi nerabljivi, kakor ...obrale celo glavo.

...naj ne zabi poliva-...petrolejem, da zatre uši. ...bodo snažni, kure naj ...in vedno dovolj sveže ...se naj da malo mo-...(sulphate of iron), ali ...rjavih žebljev. Če ...dali žuželčne hrane in ...ji je polagati mesne ...scraps, ground bone). ...Kdor ima kurjad za-...pozabi, da potrebuje ...zelenjadne hrane. ...kurnjakov naj bodo ...in dan. Ob stene in ...kov je vreči vsaj en-...par pesti apnenega ...razkadi po kurnjaku ...Kadar se to dela, ...kurnjak dobro zapreti, ...prah ven, in zaprt naj ...dve uri.

...stiti na paši, vendar ...polagati več žitne kr-...ju, da se preje zdebe-...avgustu tudi ni mno-...trave. Kar se tiče rac ...da jih čim preje pro-...ste, katere mislimo ...pleme. Plemenske race ...preobilo, zato ker ...niso dobre za pleme. ...peteline, izven iste, ka-...obdržati za pleme, ...zapreti kake 14 dni, jih z debeliti in prodati ali pa doma zaklati. Če petelin ni posebne plemenske vrednosti se ne izplača je neumno ga krmiti vso zimo; če ga pa mislimo držati, je najboljše, da ga odstranimo od kur. Jajca se ne bodo več potrebovale za valjenje, in za to je boljše, da niso oplemnjene ker se neoplemenjene jajca dalje drže.

V panjih se strd hitro množi, in četudi je leto nekoliko mokro za čebele, bo njih pridelek zadosten. Čebelar si sme privoščiti svojo porcijo strdi, in kadar se mu zljubi naj kar seže v panj in naj vzame polno satovje in nadomesti je naj s praznim. Skrbi naj pa tudi da združi slabotne roje z materno zalego, oziroma, da odstrani nepotrebne materine celice. Pogledati je treba tudi, če se ni vtihotapila v panj voskna veša, ki vničuje vosek in čebele.

ZVEZA KMETOV — FARMERS' CLUB.

S pomočjo državnega oddelka ''Farmers' Institute organiziralo se je podržavi Minnesota že mnogo zvez kmetov, ali kakor pravimo tukaj v Ameriki — farmerskih klubov. Naše mnenje je, da so ti farmerski klubi edini pripomoček za dosego boljših gospodarskih in družabnih razmer vsake kmetijske okolice, in zato priporočamo, da slovenski naseliniki povsod vstanovijo farmerski klub, če so že v Minnesoti ali kateri drugi državi. V okolici Greaney, Rauch, Silverdale, Hughes, v državi Minnesota, je naseljenih okoli 150 slovenskih družin na farmah, in ker je Narodni Vestnik uvidel, da je farmerski klub za naselnike neobhodno potreben, storil je potrebne korake, da se ti farmerski pijonirji v lastno korist združnjo v farmerski klub. Državni kmetijski zastopnik, Mr. Fred Ward, bo obiskal farmerje gorimenjenih krajev, in bo skušal organizirati farmerski klub; zato hočemo kratko razpravljati o tej stvari, da bodo naši ljudje vedeli kaj je farmerski klub in kako se osnuje.

Farmerski klub je nekaka centrala misli, idej, načrtov in podvizanj gotove farmerske okolice, gotovega števila farmerjev, kateri delujejo s združeno močjo in nasledek je, in mora biti vsekakor povoljen kar se tiče družabnih, izobraževalnih, financijelnih, gospodarskih in sploh vseh zadev dotične okolice.

Država namerava vstanoviti malo farmersko organizacijo v vsaki manjši okolici, na isti način kot so na priliko vstanovljeni šolski okraji in ''township-i, tako da se člani enega farmerskega kluba lahko zberejo vsaki čas v gotovem kraju. K farmerskem klubu pristojijo navadno cele družine — oče, mati in otroci — in vsi se vdeležijo sej ali zborovanj. Odvisno je od članov, če se sklene, da se vplačuje članarina ali ne, in koliko se naj plačuje. Seje se držijo lahko v šoli, v občinski dvorani, ali v tem ali onem stanovanju članov, in s tem odpade najemnina, ter bodo stroški za vzdržavanje kluba tako majhni, da bo zadostovalo če se le tu in tam glasuje za par centov, katere naj bi vsak član vplačal za vzdrževanje kluba.

Klub je najboljše organizirati v namen povzdige in zboljšanja splošnih zadev, ne za dosego le ene stvari, recimo potov. Organizacija naj bo vsaki čas pripravljena delovati za splošne koristi okolice, kadarkoli je potreba skupnega, združenega delovanja in nastopa. V mestih imajo trgovci in podjetniki tako zvane ''Business men's club'' ali ''Commercial club,'' kojih namen je dvigniti njih skupne koristi; in ravno v istem smislu ima ''Farmers' club'' namen dvigniti skupne interese, splošne koristi farmerske okolice, v kateri so njega člani.

Državna uprava, ki ima to stvar v rokah se imenuje ''Division of Agricultural Extension and Farmers' Institutes'' (Oddelek za razširjevanje kmetijstva in za kmetijske zavode,) in namen te državne uprave je, da pomaga organizirati farmerske klube za majhne okolice, v kojih naj bi se centraliziral ali osredočil socijalni, izobraževalni in gospodarski razvoj naselbine. Narodni Vestnik se je obrnil svoječasno na ta urad s prošnjo, da se naj pomarga slovenskim farmerskim začetnikom v okolici Greaney, Minn., in rezultat je bil, da si je dotično okolico ogledal državni zastopnik, Mr. Ward, in bo skušal 12. avgusta t. l. organizirati farmerski klub. Mr. Ward je priprosti mlad človek, ki je študiral kmetijstvo, in je tudi praktično izvaževal. On vstanovil je že več farmerskih klubov, ki delujejo povoljno v njih okolici, in zato naj rojaki in rojakinje v okolici Greamey skušajo da se na vsa način vresniči farmerski klub. Kadar bo klub organiziran, poslala bo država popolnoma zastonj vsaj vsako leto enega govornika, ki bo razpravljal stvari in uprašanja, ki so posebne važnosti za dotični okraj. Vrhu tega pošlje urad zastonj vspored za seje, in predlaga večkrat vprašanja, ki so posebne važnosti za okolico, in o katerih se člani posvetujejo, in pri tacih posvetovanjih ali sejah naj bi tudi tu in tam nastopil ta ali oni član farmerskega kluba in naj bi v govoru orisal njegove misli in navdušil svoje sosede za skupno delovanje in povzdigo okolice. Jako umestno je tudi, da pristopijo k farmerskem klubu vsi družinski člani iz tega vzroka, ker se vsa družina s sosedi spozna, in ker se družina razgovarja še doma o predlogih, ki so bili na dnevnem redu na sejah. (Dalje prihod.

REJA TELET.

Krava je mnogo odvisna od tega kako se je negovala kot tele in telica. Kdor hoče vzrediti iz teleta dobro kravo naj da teletu vedno dovolj sveže pitne vode in soli. Kar se tiče krmlenja, pokladati je teletu le ob gotovih časih krma, in iz ene na drugo vrsto krmlenje se ne sme preiti naenkrat, ampak le polagoma. Ob mrzlem vremenu ali v dežju je držati tele v suhem, toplem hlevu.

Tele naj ne dobiva preveč tečno klajo, kot žito in umetna krmila; polaga naj se mu pa mnogo krme, kadar ima želodec za to, da se prebavni organi navadijo prebavljati velike množine krme, katero lastnost morajo imeti vse dobre mlekarice. Teletu iz katerega nameravamo zrediti dobro kravo polagati je mleko 5 ali 6 mesecev, in odvaditi se mora od mleka polagoma, kakor se mora tudi polagoma privaditi na drugo klajo.

PREHLAJENJE V PRSIH.

Prehlajenje v prsih (cold on the chest) se hitro odpravi takole:

Namoči volneno cunjo v vrelo vodo, poškropi s terpentinom (turpentine) in jo položi na prsa kolikor moreš držati vroče. To velja tudi za zdravljenje hripavosti, če se ovije vrat.

ZAKAJ JE NAJTEŽJE SPOZNATI SORODNIKE.

To vprašanje se zamore vzeti na dva načina — na smešni in na resni način. Na smešni način odgovorilo bi se to, da je težje spoznati siromašnega strižnika kot bogato teto, zato ker se človek že po naravi ogiba revnih, in sprijazni se rajše s petičnimi, posebno, če so to stric ali teta, ali sploh sorodstvo od katerega se pričakuje kako darilo, ali celo bogata dedščina.. Pravimo ''žlahta je strgana plahta;'' to pa velja le do gotove meje, le v toliko, ker ne moremo pričakovati mnogokrat podporo od žlahte ali sorodstva. V mnogih slučajih je pa tudi žlahta že marsikaterega na noge postavila, in, če čuti revni človek pri sorodnikih denar jih kaj rad spozna.

Če se pa stvar globeje premisli; če se vzame resneje, se mora priznati, da je težje spoznati naše sorodnike, posebno, če jih dobro poznamo, kot pa človeka, s katerim se snidemo le tu in tam. Četudi se sliši ta trditev čudna, vendar resnica je, da žena težje natančno popiše moža, ali mož ženo, ali mati in oče otroka, ali otrok mater in očeta, kot se pa zamore natančno popisati prijatelja, katerega le včasih vidimo. Obraz istega, katerega vidimo le tu in tam, se bolj vtisne v naše možgane, v naše duševne moči, v naš spomin, kot obraz istega s katerim smo vedno skupaj. Kdor je zmožen risanja naj to poskusi, da se prepriča. Fant naj skuša narisati sestro, s katero živi skupaj, in potem dekleta, na katerega ima oko, katero pa le mogoče enkrat na teden vidi. Dekle pa naj skuša narisati obrazne poteze ljubčeka, katerega vidi le tu in tam, in potem obrazne poteze brata, s katerim sta skup dan na dan.

Vzrok tega, kot največ umetnih psihologičnih pogojev, je popolnoma enostaven. Ko mi spoznamo človeka prav dobro, če živimo ž njemuv taki ozki zvezi kot bi bili del njih življenja, postanemo tako zaupno in živo spoznani ž njim, da se zadovoljimo le z njegovimi površnimi potezami. Tako takorekoč čutimo včasih intimnega poznanca v sobi, in brez da bi ga videli vemo, le potom posluha, kedo je prišel v sobo, ali kedo je v sobi navzoč. Da, celo vganiti nam je včasih mogoče kaj misli naš ožji poznanec, brez da bi isti spregovoril besedo.

Druga stvar je s prijatelji in znanci, katere le malokedaj vidimo. Za spoznanje in razločenje teh potrebujemo vsakojakih pripomočkov. Mi potrebujemo njih natančne poteze, njih govor, glas, izraze, kretnje — vse kar spada k razgovarjanju. Vsled tega se vtisnejo v oči, v posluh in v spomin vse stvari manj znanega, katere ne igrajo pri dobrem znancu velike vloge. Če čitatelj ali čitateljica malo pomisli, on ali ona bo priznal ali priznala, da si je mnogo težje predstaviti duševno sliko onega ali one, ki je nam najbližji in najljubši, kot pa onega znanca ali one znanke, katerega ali katero vidimo le v časih.

V POJASNILO.

V številki 307 ''Proletarca'' priobčen je dopis iz Milwaukee, Wis., podpisan po nekem N. L., v katerem mi dopisnik predbaciva, da v družbi z L. Bogičevičem sleparim in odiram v rudnikih ponesrečene rojake. Enake napade na mojo osebo priobčil je že ''A. S.'' in ''Proletarec'' pred meseci, na katere pa nisem odgovarjal iz enostavnega vzroka, ker se nisem čutil prizadetega, in, ker sem vedel od katere strani izvirajo. Kakor se nisem čutil prizadetega preje, tako se tudi sedaj ne. Vendar me pa veže dolžnost, da v javnosti enkrat za vselej odgovorim na te napade.

V Minnesoti se nahajam od 18. marca 1912, ko sem vstopil v službo pri ''N. V.''. Meseci in meseci so potekli, predno sem sploh poznal eno ali drugo osebo v Duluth, najmanj pa L. Bogičeviča. Posvetil sem se povsem našemu listu in tiskarni sploh. Kdor rojakov je prišel v Duluth, zamogel me je dobiti ob vsakem času, bodisi rano zjutraj ali pozno v noč, pri mojem poslu v tiskarni, in to bodisi ob delavnikih, nedeljah ali praznikih, in to radi tega, ker sem vsa dela sam izvrševal, kot edini nastavljenec v tiskarni.

Dokler smo bili v starih prostorih, občeval sem zelo redko s strankami, in sem sploh prišel malo z njimi v dotiko; v sedanjih prostorih pa sem prisiljen do tega v večji meri, in tako se je zgodilo, da je sempatje kak rojak vprašal, kje bi dobil kakega tolmača, ki bi šel ž njim k družbi. Kolikor se spominjam, napotil sem tri ali štiri rojake k Bogičeviču, ker drugega v Duluthu nisem poznal, ki bi se pečal s takimi posli, in da bi razumel slovenski jezik. Toda tudi v teh slučajih nisem jaz vodil rojake k omenjenemu, razven enega, temveč sem Bogičeviča pozval po telefonu v tiskarno, kjer so se pogovorili ter jih je nato odvel v svojo pisarno, kjer so potem ali stvar uredili ali pa tudi ne, za kar se jaz nisem brigal, ker se principijelno ne zanimam za take zadeve.

Od tedaj pa, ko se je pričelo po listih pisariti o Golik-De La Motte-Bogičevič aferi, pa se nisem hotel absolutno več baviti s takimi zadevami in tudi ne svetovati, temveč v takih slučajih povedal le naslove odvetnikov, ki se bavijo s temi zadevami.

V dveh slučajih, in to iz Aurore, Minn., sem pa jaz osebno pri družbah posredoval. Vprašajte dotična rojaka, ako sem jima sploh kaj računal. Niti prostovoljno ponujene svote nisem hotel sprejete, ker kar sem storil, vezala me je le dolžnost in usluga napram rojakoma.

Dobro vem, od katere strani izvirajo ti napadi, in z mirno vestjo lahko rečem, da, ako bi se dotičnik upal podisati svoje ime pod dopis, bi to storil; zakaj pa tega ne stori, ve pa sam najboljše.

Kar se pa tiče tretje osebe, na katero dopisnik namigava v zadnjem dopisu, pa lahko rečem, da je med našimi rojaki splošno priljubljena in poznana kot poštena oseba, in jo le dopisnik iz zgolj sebičnih namenov sovraži in skuša oblatit.

Kdor se pa čuti po meni oškodovanega, ali misli, da sem jaz delal pri njegovi nesreči le nato, da bi si polnil svoj žep s ''komišnom'', naj se zglasi pri meni, in rade volje mu izročim ta komišen'', ki sem ga dobil, toda prepričan naj bo že naprej, da mu ne bode zadostoval niti za pivo.

Toliko v pojasnilo. V slučaju pa, da se me bode še dalje napadalo, poiskal si bodem na pristojnem mestu zadoščenja, kajti naš list ni za to tukaj, da bi se bavil s takimi zadevami, ker ima dovolj bolj hvaležnega gradiva na razpolago in ki več koristi narodu.

Josip Koshak.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Za Biwabik, Minn.: Jacob Delak.
Za Ely, Minn.: Math. L. Kapsh.
LUDVIK PERUŠEK, za Ely.
Za Eveleth, Minn.: Maks Volčanšek. — G. Kotze.
JOHN JERINA, New Duluth Minn.
Za Chisholm, Minn.: Anton Mahne.
Za Greaney, Minn.: Joseph Smuk.
Za Virginio in okolico: Frank Horvatich.
Za Auroro, Minn.: Louis Petelin.
Za Rauch, Minn.: Geo. Brozich.
Za Crosby, Minn.: Tony Prosen.
Za McKinley, Minn.: Frank Hočevar.
Za Rice, Minn.: Vouk & Oman.
Za New Duluth in Oliver: Frak Zajc.
JOHN DRAGOVAN, za Suodan, Minn.
LOUIS VESEL, za Gilgert, Minn.
Za Calumet in Laurium, Mich.: Frank Plautz.
Za So. Range, Mich.: Mike Muhvich.
Za La Salle, Ill.: Frank Krulc.
Za Chicago in Joliet, Ill.: Jos. Blisch.
Za So. Chicago, Ill.: Anthony Motz.
Za De Pue, Ill.: Joseph Omerza.
FRANK BRENCE, za Waukegan, South Chicago in Kenosho, Wis.
Za Gary, Ind.: N. M. Vuksinich.
Za Indianapolis, Ind.: Mih. Pavell, ml.
ANTON TRATNIK, za Clinton, Ind.
Za Fairchild in Willard, Wis., Frank Klančar.
Za Braddock, Pa., in okolico: John A. Germ.
Za Johnstown, Pa.: Mike Strukelj.
Za Conemaugh, Pa., in okolico: John Brezovec.
Za Arona, Pa.: Anton Klanchar.
Za Garrett, Pa.: Jos. Yamc.
Za Darragh, Pa.: Jos. Hauptman.
Za Cliff Mine, Pa.: Math. Petrich.
Za Marianna, Pa.: Henry Lamuth.
JOHN MLAKAR, za Claridge, Pa.
Za Cleveland, O., in državo Ohio: Karol Bauzon.
Za Barberton, O.: Frank Poje.
Za Bridgeport, O.: Frank Guna.
Za Leadville, Jacktown, Stringtown, Bocktown in So. Chicago, Colo.: F. W. Žužek.
Za Leadville, Colo.: John Janežič.
Za Primero, Colo.: Mihael Krivec.
Za Somerset, Colo.: Kajet. Erznožnik.
Za Yale, Kans.: John Homec.
Za East Helena, Mont.: Fr. Suhadolnik
Za Oregon City, Oreg.: Josip Kestnar.
Za Rock Springs, Wyo.: F. S. Tauchar.
Za Milwaukee, Wis.: John Wodovnik.
Za Diamondville, Wyo.: John Globochnik.
Za Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
JAK. CUKLJATI, za Pittsburg, Kans.
JOHN PUCELJ, za Racine, Wis.
MIH. BREZNIK, za Frontenac, Kans.
ANT. ŽAGAR, za Kansas City, Kans.
J. PERME, Stoverville, Ark.

Upravništvo
"NARODNEGA VESTNIKA"

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.
Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.
Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.
3% obresti od vlog.

Helo prijatelj!
Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni
"Pri mačku"
(Anchor Bar)
Kadar prideš s poulično karo, oglasi se na 311—3rd Ave. za dobro pokrepčilo ali za vse druge posle, kjer boš vedno dobro postrežen.
na 311—3 Ave.
HIBBING, MINN.
JOHN POUSHA, lastnik.

Naznanilo in priporočilo.
Rojakom iz Chisholma in okolice naznanjam, da sem prevzel Lorenc Kovachevo
GOSTILNO
Priporočam se Slovencem in Hrvatom za mnogobrojen poset.
Pri meni se dobi vedno izvrstna kapljica za žejo in fine smodke.
Svoji k svojim!
JOHN LAMUTH
SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

W. J. RIETOW, predsednik. O. FOESTE, blagajnik.
GEORGE HELLER, podpredsednik. O. KAUFMANN, pomožni blagajnik.
Glavnica in rezervni sklad $365,000.00
GERMAN BANK
Najstarejša in največja banka v Sheboygan, Wis.
plačuje od hranilnih vlog 3%
Pošilja denar v STARO DOMOVINO, prodaja PAROBRODNE KARTE za vse parobrodne črte. Izdeluje vsakovrstne menjice.

Izkušnja je najboljši učitelj!
Ako hočete doseči najboljši uspeh v Vaši peki, morate rabiti NAJBOLJŠO moko.
Po letih izkušnje rabijo najboljši peki
Duluth Universal moke
(Najboljša moka za kruh)
Melje jo
DULUTH UNIVERSAL MLINARSKI DRUZBI.
MOKA, KI JO RABIJO NAJBOLJŠE KUHARICE.

ELCORA
MATTAFFA & FASHION
SO NAJBOLJŠE SMODKE V DULUTHU.
KATERE IZDELUJE DULUTH CIGAR CO.
W. A. KEHTEL, 118-120 W. Michigan St., Duluth, Minn.

A. M. MURNIK
Grant Avenue Eveleth, Minn.
Največja zaloga
MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBSCIN.
Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!
PRIDITE IN SI OGLEJTE NAČO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno
grocerijsko trgovino.
V zalogi ima občeznano ''Cremo'' moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo
Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!
Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat
MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".

Dopisi.

Calumet, Mich.

Cenjeno uredništvo delavskega lista N. Vestnik! Dne 23. julija smo tukajšnji rudarji št. 203 W. F. of Miners splošno zastavkali, iz vzemši nekaterih slovenskih in kozenžekarskih skebov, kateri so takoj prvi dan pokazali, da hočejo služiti, in sužniti kapitalizmu.

Pri enemu glavnih rudnikov Calumet Hecla družbe je naše zbirališče, odkoder potem skupno odkorakamo od rudnika do rudnika in pazimo, da negredo slovenski in kozenžekarski skebje, katerih pa ni dosti, delati, in nam naš kruh za katerega se borimo iz ust puliti.

Kompanija, kakor navadno povsod, si je nabirala količkarje (deputy), medkaterimi je žalibože veliko izdajic slovenskega naroda katerih imena pa zasedaj zamolčimo.

Drugi dan stavke smo se zbrali pri gori omenjenem rudniku, pri katerem so se zbrali tudi oberskebje, kompanijski hlapci z količki v rokah, in zvezdami na prsih. Ko se jih nabere nekaj okoli 200 prikorakajo iz neke šende ven in eden količkar, in drugi za njim zapode se v nas mirno stoječe stavkarje. Ko uvidimo, da se količki dvigajo nad naše glave, jih pograbimo, vzamemo jim količke iz rok, snamemo jim zvezde iz prs jih domov "kertajh" in pošljemo jih domov. Eni so nam s svojimi količki, in zvezdami vtekli domov. Potem korakamo od rudnika, do rudnika, pri katerih je bilo po 15 do 20 količkarjev ter pri vsakem rudniku jih prašamo zakaj so proti nam bratom delavcem, kateri se borimo za naš in njih večji košček kruha, in kaj vendar stražijo, ko mi nismo še nobene škode, niti ne mislimo škode niti žalega nikomur storiti, kakor svoje pravice zahtevati.

Nato jim rečemo mirno, in dostojno naj tiste količke proč vržejo in stopijo v naše vrste, in se z nami borijo za naše in njihove pravice. Ako pa nočejo vstopiti v naše vrste, naj grejo vsaki na svoj dom, in naj ne bojo kompanijski hlapci proti našim, in njihovmi pravicami. Nekateri so si vendar dali nekoliko dopovedati, ter bežali vsaki na svoj dom. Večino njih se je protivila, katere smo seveda brez vsake večje poškodbe potirali domov, razen prejšnjih kompanijskih čuvajev, kateri so tam radi njih imetja, in radi ognja.

Ko je kompanija uvidila da z tukajšnjimi oberskebi količkarji nas ne more opletati, je vse sile napela, in governerju lagala da potrebuje vojaštvo. Seveda, kakor čujemo, pomaga kapitalistom tudi šerif Kruse, kateremu smo mi delavci preskrbeli visoki stolec. Dne 25. julija je prišlo nekaj čez 100 meščanskih vojakov ali milice. Od koga so sem poslani nam ni natančno znano.

Slovenski delavci ne obupajte, in ne plašite se prav nič, naj le pride vojaštvo kompanijsko imetje stražiti, bode vsaj vlada videla, da ga še nobeden stavkar ni poškodoval in ga tudi ne misli. Bodimo in obnašajmo se dostojno in mirno, kakor do sedaj, in nič se nam ni bati.

Zapomnimo si pa dobro one izdajice, in nasprotnike naših pravic, med katerimi je tudi delavski (?!) list Glasnik !!! Prečitajte dobro v Glasniku št. 30. članek na prvi strani, v katerem se na vse načine straši, blati in laže. Zavedni delavci in delavski prijatelji ne podpirajte takšnih listov, in dajte jim takoj slovo.

Slovenski in Hrvaški delavci! ne hodite v bakreno okrožje Calumet za delom! Kakor uvidite se borimo s kapitalizmom za naše pravice, kakor obenem tudi za vaše. Ko bode stvar rešena, vam bodemo takoj poročali v odkritih in nevstrašnih delavskih listih, Narodni Vestnik, Glas Svobode, in Proletarec.

Pozdravljamo vse zavedne delavce celega sveta.

Še nekaj. Ravno ko smo ta članek napisali, je bil požar na Centennial mesnici, Za vzrok ognja se do sedaj neve. Najbrže bo pa kapital dal to delavstvu na rovaš, da spravi delavstvo v slabo luč.

Stvar je bila zavarovana zoper ogenj, za veliko svoto. in razni ljudje so raznih misli o vzroku ognja. Kompanijski hlapčoni, in naši nasprotniki mečejo krivdo na nas, kakor povsod v takšnih slučajih. Delavstvo ima od tega ognja čiste roke, v marsikateri stavki so pa kapitalisti s svojimi hlapčoni nalašč škodo delali in potem na stavkarje metali z namenom organizacijo raztrgati.

Več stavkarjev.

Slovenski delavci! Rotimo vas, bodite možje, in ne delajte narodu sramote. Če ste uvideli potrebo iti na stavko, potem bodite vstrajni za kar ste se odločili. Upamo, da vam je še v živem spominu kruto, krvoločno, krivično in nečloveško postopanje kapitala v West Virginia napram delavcem. V Michigan, v celi Ameriki bo isti nastop kapitala napram delavstvu, če se delavstvo odločno ne potegne za svoje pravice.

Superior Mich.

Delavci vsega bakrenega okrožja začeli smo unijski štrajk. Žalibog pa, da so ravno med Slovani tako nevedni, klečeplazni, boječi in hlapčevski ljudje, da so prvi pripravljeni obupati, vreči puško v kuruzo, prelomiti štrajk, požreti možko besedo in iti skebati in garjati in izdati vse delavstvo.

Mi majnari štrajkamo za to, ker nas hoče kapital popolnoma zasužnjiti, in neče pripoznati, da smo tudi mi ljudje, ki imamo pravico se organizirati v unije, ki naj bi nas, in z nami vse delavstvo branile proti prekrutem izkoriščanju. Dosihmal se držimo, in, če se bomo držali je zmaga gotovo na naši strani, ker kapitalist mora imeti delavca, da spravlja za njegov profit rudo globoko izpod zemlje na beli dan. Kapitalist ne bo šel v jamo nikdar in za noben denar, in kar mi zahtevamo, je opravičeno, je pametno in ne pretirano. Držimo se toraj, ne obupajmo, ne govorimo cagljivo eden proti drugem, kot to ravno isti delajo, ki se štejejo za narodnjake, ampak osrčujmo eden druzega z besedo in dejanjem; ne delajmo sramote narodu s tem, da bi izdali in zatajili delavsko stvar, in Bog me, da morajo kompanije dovoliti iste malenkostne stvari, katere delavstvo, združeno v uniji, zahteva. Ta štrajk moramo dobiti če smo složni; če smo pa nesložni, zgubili bomo štrajk, kompanije bodo potem z nami slabeje postopale, in zadobili bomo rano, ki se ne bo zacelila nikdar več. Možje, mi se bijemo za vsakdanji kruh, za svoje življenje, in pokažimo svetu, da smo res možje, in ne kake šleve, ki se vstrašijo vsake grožnje. Zmaga je naša, če držimo vsi skup. Zato naj bo naše geslo danes, do zmage in na veke — "Eden za vse, vsi za enega, vsi proč od dela, dokler družbe naših premišljenih in pravičnih zahtev ne pripoznajo in ne dovolijo.

Vi pa, rojaki, od Calumet, Mich. strani Držite pa tudi prste stran isti Slovenci v Michigan, ki ste si napravili premoženje le z delavsko pomočjo. Sramota tistim Slovencem, ki imaste premoženje in skušate delavski stvari škoditi.

Naročnik.

Calumet, Mich.

Cenjeno uredništvo Narodni Vestnik!

Prosim odstopite mi malo prostora v našem cenjenem delavskem listu.

Videl sem iz predalov podučljivega in radikalnega delavskega lista Narodni Vestnik, da že veste, da je splošna stavka po celem bakrenem okrožju. Stavka pričela se je 23. t. m. ker zahtevamo delavci pripoznanje delavske organizacije ali unije brez koje je delavski položaj povsod žalosten, 8 urni delavnik, boljšo plačo, in dva moža pri stalnem stroju, katerega mora sedaj opravljati le eden. Družbe, katerim spravljajo delavci v potu svojega obraza miljone izpod zemlje, nečejo uvideti, da so te zahteve poštene in nepretirane; delavstvo se pa do sedaj, razun nekaj izjem izdajalcev, častno in možko drži, in stoji složno pod praparjem delavstva, pod praporem Western Federation of Miners, katera unija je s svojo močjo izvojevala že marsikatero industrijsko bitko v prid organiziranih in tudi neorganiziranih delavcev, in zmagala bo tudi na bakrenem okrožju in pomagala bo delavstvu do boljših razmer, če jo bomo v boju do zmage odločno in možato podpirali. Kakor razmere danes stoje, ste obe stranki odločni; in če bo delavstvo vedno odločno, ni nobnega vprašanja, da bi ne zmagalo sijajno. Nekateri cagovci, katerih je jako malo, pravijo, da se bodo morali vdati, če bo stvar predolgo trajala. To je deloma res. Res je pa da se bo moral slednjič tudi kapital udati, ker kapital mora delati svoje jame, če neče, da jih voda zalije in zemlja zasuje. In vrh vsega tega, kapital ima v jamah investiran denar, kateri ne bo dolgo ležal mrtev, in, če ne bo šlo drugače, bo v kratkem vlada posredovala, da se konča štrajk za delavce častno. Vstrajajmo toraj, do zadnjega dihljaja, če smo res možje; in, če ni mamo denarja, sedaj je dela dovolj po farmah in povsod, da se toliko zasluži, da se zamore pošteno preživeti sebe in svoje drage.

Prvi dan štrajka jih je šlo nekaj delati, in sramota za naš narod, ki se je zopet pokazal, da je v njem hlapčevska kri in pasja pokornost. Bilo je mnogo Slovencev, ki so šli na delo prvi dan; vendar, sprevideli so njih grdo napako, ko jih je s psovkami zvečer obsulo stotine zavednega delavstva, in ostali so tudi ti bojazljivci drugi dan doma. Do spopadov ni prišlo preje kot ko so hoteli nočni delavci v jame, pa so jih štrajkarji zapodili nazaj.

Družba je najela okoli 700 beričev različnih narodnosti, med katerimi je tudi precej Slovencev, ki so pokazali kakošni prijatelji, delavstva so. Biriči so bili najeti, da bi varovali skebe, ki bi mogoče šli na delo. Zavedni delavski korenjaki, so pobrali tem našemljenim poturicam in Judežem zvezde, in pognali so ta "regiment bež" na vse kraje. Pri tem spopadu bilo je nekoliko ranjenih, vendar pa ne nevarno, in vsak je svoje pete lahko sam domov vnesel. Nekaj sivih mož, ki so se toliko spozabili, da so šli za janičarje kapitalistčnim krvolokom, je bežalo, kot bi jih strela nesla; vendar videli smo jih in zapomnili si bomo njih sramoten in od Boga proklet nastop napram istim, ki se bojujejo za vsakdanji kruh za sebe, za žene, otroke, in za vse delavstvo sploh. Fej, izdajici! Fej Efijalti! Fej Judeži! Ni sicer odobravati, da je prišlo do spopadov, vendar razmere so bile take, da ni šlo drugače, in, če ne gre pes z lepo besedo, z lepim ukazom, se pa napnejo druge strune zoper naše sovražnike. Stvar ni šla z lepa, šla je pa z grdo, in to grdo je zakrivil kapital, in ne mi delavci.

Sedaj je popoln mir; nihče ne dela ne v rudnikih, ne na površju; povsod je mrtvaška tihota. Toda kljub temu je dala država kapitalu vojaštvo na pomoč, da tod okoli postava, in davkoplačevalcem gumbe snaži.

Vsa državna milica je prišla nad nas mirne delavce, kot bi bili kaki roparji ali vstaši zoper vlado. Čuje se, da pride tudi v kratkem governer, ki bo skušal zbližati obe nasproti si stoječi stranki. Naše zahteve niso pretirane, in kapital mora nam dati večjih pravic kot smo jih imeli pred stavko v jamah, kjer se krvavi pot poti, in to v kratki bodočnosti. Če pride governer bo stavke kmalu konec, delavci. četudi ne dosežemo vseh zahtev, dosegli jih bomo mnogo, vživali bomo povsod večji vgled kot unijski delavci, ki tvorijo pošteno organizacijo in zmaga bo častna. Držimo se toraj rojaki, in pokažimo svetu, da Slovenec ni izdajalec, ampak, da je zavedni član delavske stranke, delavskega razreda. Vi pa, rojaki, ne hodite v Calumet in sploh na bakreno okrožje za delom! Če ste unijski delavci ali ne, mi bijemo boj za vse delavstvo, pošteni boj, častni boj, in, če bije v prsih vsacega rojaka tako srce kot v mojih, če teče po žilah Slovencev res slovenska kri in ne gnojnica, mora biti zmaga na naši strani na delavski strani.

Štrajk na Calumet kaže, kaj so delavski listi in kaj so kapitalistični listi, o čimur je neki naš domišljavi časnikar nekoč prav čudno razpravljal.

Štrajk na Calumet kaže, da so delavski listi isti listi, ki bodrijo in osrčujejo stavkujoče delavstvo k vstrajanju. Na drugi strani so pa kapitalistični listi isti listi, ki jemljejo stavkarjem pogum in jih tirajo v obup.

Delavski listi kličejo tujem delavstvu "Od Calumeta stran!" Kapitalistični listi pa dajejo štrajku smešno lice, da bi s tem tuje delavstvo privabili v garjevstvo, skebstvo stavkolomstvo, k izdaji lastnega razreda, lastnih tovarišev.

Tu je živa slika na dlanu kaj so delavski listi ali listi. ki se potegujejo za delavske pravice, in kaj so kapitalistični listi, ali listi, ki so v službi kapitala in skušajo s zasužnjenjem delavstva polniti denarne skrinje multimiljonarjev in delavskih izkoriščevalcev, delavcem pa trgati iz ust krvavo zaslužen kos kruha.

Bojkot kapitalističnim listom! Vstrajen večen bojkot, da bodo zginili iz površja zemlje. Vsa podpora pa delavskim listom, katere zatiruje kapital, in kateri životarijo le ob nezadostni podpori delavstva.

Calumet, Mich., je tudi dokazal, da je vredna za delavstvo dopisna stran mnogo več, kot to mislijo nekateri s kapitalistično larfo našemljeni in domišljavi časnikarji, katerim je več za vse drugo kot za izobrazbo, napredek in blagor delavstva.

Živeli odkritosrčni in nevstrašeni delavski listi, listi, ki pišejo za delavsko stvar!

Živeli stvarni dopisniki!

Štrajkar iz Hriba.

Kansas City, Kans.

Cenjeno uredništvo Narodnega Vestnika!

Okoli dva meseca sem naročnik Vašega lista, in zanima me prebirati vaš list. V predzadnji številki sem čital dopis iz Kansas City.

V drugem stavku dopisa pravi dopisovalec, da bodo tukajšnji rojaki vkrotili največjega rogovileža pri društvih. To je šlo na mojo osebo.

Jaz sem tajnik dveh društev, Društva sv. Petra in Pavla št. 38 K. S. K. J. in društva Serca Jezusovega št, 3199 Modern Brotherhood of American, pri kojem sem bil eden ustanoviteljev.

Pri prvem in drugem sem že drugo leto tajnik in pošteno vodim vse posle. Že stari pregovor pravi, da hudič nima drugega dela kakor, da ljudi zapeljuje. Imamo tukaj v Kansas City nekoliko zavidnih, ničvrednih, in nevošljivih rojakov, — Farizejev — ki ne vidijo bruna v svojem očesu, a hitro zagledajo pezdir v očesu brata. Taki so naši voditelji tukajšnih Slovencev. Nevošljivost proti meni je taka, da se Bog vsmili.

Le naprej hinavci! Jaz stojim trdno kakor Samson proti vsem napadom. Tisti dopisovalec, naj pa molči, ker drugače bom več povedal o njem.

Pravi v dopisu, da nas je tukaj približno 1000; pa vendar se ne hvali koliko trgovcev imamo. Prav malo; dva groserista, ene drobnarijo, in jaz sem cevi polagalec ali plumber. To so vsi trgovci na tisoč ljudi. Krasno. Če bi jaz čakal na slov. odjemalce bi težko dihal. Čast vsem tistim Slovencem in Hrvatom, ki od mene kupujejo in me zagovarjajo. Lepa jim hvala.

Pozdravljam vse čitalce Narodnega Vestnika kakor tudi vse moje prijatelje po širni Ameriki.

John Bižal.

KJE JE

PETER FUGINA iz Dolnih Radenc št. 16. Pred letom dni je bival v St. Paul, Minn. Zglasi se naj, sicer bom objavil zakaj ga iščem. — **Peter Resman, Superior Mine, Post Office Atlantic ,Houghton, Michigan.**

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA,

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vino brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih KAISER FRANZ JOSEPH I. in MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka:

KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents, 2 Washington St., New York,

ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi

Bolečine v hrbtu

katere povzročajo obistne neprilike, hitro izginejo, ako rabite : : : : : : : : :

Severovo Zdravilo za obisti in jetra,

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

katero se priporoča za zdravljenje raznih obistnih in jetrnih neprilik.

Cena 25 centov in $1.00.

Znojne noge

povzročajo pekoči in bolestni občutek. Odpravite ga z rabo

Sev. rovega Praška za noge

(Severa's Foot Powder)

ter si pridobite udobnost : :

Cena 25 centov.

Potrebščine za toaleto

Ni boljšega- toaletnega pri pravka nego je : : : : :

Severov A tiseptični toaletni prašek

(Severa's Antiseptic Toilet Powder)

Priporoča se za moške za rabo pri britju, za ženske za vzdrževanje lepote kože in zoper potenje, in za otroke in dojenčke zoper solnčno ogorelost in razpoklost kože. Cena 25c.

Kadar kupujete zdravila, vprašajte lekarnarja za "SEVEROVA" zdravila. Ako jih nima v zalogi, naročite jih od nas

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Prepričajte se o istinitosti!

Poskusite enkrat sodček mojega najboljšega rdečega vina iz Euclid grozdja. Za pristnost jamčim, ker ga lahko rabi vsak mašnik pri sv. daritvi. Vina imam veliko v zalogi. Cena $24.00 barrel. Postrežba točna in v popolno zadovoljnost.

Za obilna naročila se priporoča

Louis Lah,

trgovec z vinom

1033 62nd St., N. E., CLEVELAND, O.

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

JAY W. ANDERSON, Agent, 352 W. Michigan St., Duluth, Minn. — Phone: Grand 1800.

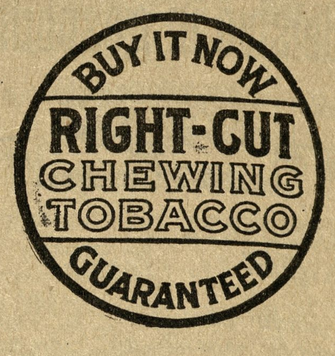

Še nikdar niste videli tako fine tobaka, kakor je "Right Cut" tobak za čikanje.

Tobak svoje vrste.

"RIGHT CUT" tobak je povsem nove vrste, prijetnega lega okusa, ima gladko listje, prijeten vonj, zreza na male fine kosce, torej vam daje ta tobak vse prijet pri vporabi.

Vsak mož, ki je privajen čikanju, daje pri tem na pozornosti na hladilen in mil okus. Ta tobak je dozorel v o pravem času in tudi ni umetno oslajen. Zadovoljuje kogar že v ekonomičnem oziru.

5 centov vredna škatljica "Right Cut" tobaka vam sti zaleže; daje vam tudi več veljave kot drugovrstne ljice po 10c. Samo mala porcija "Right Cut" tobaka va že o tem prepričala.

Kupite torej enkrat za poskušnjo.

Vprašajte Vašega trgovca po njem še danes.

Za pristnost in nepokvarjenost tega tobaka vam jamčimo.

WEYMAN-BRUTON CO.

Kdor hoče dela

naj se nemudoma naroči na najnovejšo angleško knjigo:

"VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ"

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine.— Knjiga obsega poleg slov.-angl. Slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angl. pisavo, spisovanje angleških pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vrhu tega ima knjiga dozdaj največjislov.-angl. in angl.-slov. slovar.

Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana (nad 430 strani) stane $2.00, in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145th STREET, NEW YORK, N. Y.
edino in največje založništvo slovensko-angleških in razn slovenskih knjig. — pišite po cenik.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE V AMERIKI

INKORPORIRANA V DRŽAVI ILLINOIS.

NAJBOLJ POTREBEN ZAVOD ZA SLOVENSKI NAROD V AMERIKI.

URADNIKI:

Predsednik: **Frank Sakser**, 82 Cortlandt, St., New York
Podpredsed.: **Paul Schneller**, 208 5th St., Calumet, Mich.
Tajnik: **Fr. Krže**, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: **Geo. L. Brozich**, Box 424, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Joseph Benka, predsednik, 11250 Indiana Ave., Chicago
Frank Mladich, John Žvanut, A. H. Skubic, Frank Podboj, vsi v Chicago, Ill.

DIREKTORIJ

obstoji iz vseh zgoraj navedenih uradnikov in nadzornikov ter še sledečih rojakov:

John A. Germ, Braddock, Pa.
Ivan Pajk, Conemaugh, Pa.
John Gantar, Frontenac, Kansas.
Matija Pogorelc, Chicago, Ill.
Louis J. Pirc, Cleveland, Ohio.
John Verderbar, Chicago, Ill.
E. J. Mencinger, Pueblo, Colorado.

Vsaka slovenska organizacija, ki šteje po dva ali več društev, je opravičena do enega člana v direktoriju.

Vsak slovenski list v Ameriki je opravičen do enega mesta v direktoriju.

Vsa ostala samostojna društva so opravičena do enega zastopnika v direktoriju.

Rojaki! Agitirajte za **Slovensko Zavetišče v Ameriki**, ki naj bode spomenik skupnega narodnega dela. **potrebi smo si vsi enaki**, podpirajmo eden drugega, skrbimo za one, ki si sami pomagati ne morejo.

Vsi dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo tajnika: **Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.** ki denarne pošiljatve oddaja blagajniku tedensko.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Imenovan je dr. Fran Skaberne za ministerialnega tajnika v naučnem ministerstvu.

Policijski stražnik, delavec in nadporočnik. Dne 10. t. m. zjutraj je ustavil pred Žabkarjevo tvornico stražnik številka 106 nekega kolesarca, ki se je peljal s kolesom po delo, in sicer na trotoarju v smeri proti Ljubljani na levi strani. Smer je bila toraj pravilna. Stražnik je delavca civilista zapisal, a medtem, ko je ta prizor vedel delavcev opazovalo, se je pripeljal iz mesta na kolesu na trotoarju na desni strani Dunajske ceste proti Posavju neki nadporočnik v pravi smeri; četudi se je vozil po trotoarju, pa gospoda nad poročnika stražnik ni ustavil, ni ga pomnil, da se ne vozi v pravi smeri, ni ga zapisal, ker se je vozil po trotoarju, samo pogledal je za nadporočnikom. Občinstvo, ki je epizodico opazovalo, je premišljevalo o kolesarskih pravicah delavcih in o onih nadpiročnika.

Zavarovalnico sta hotela ogoljufati. Od okrožnega sodišča v Novem mestu so prepeljali 10. t. m. okrožni sodniji v Ljubljano bivšega naučitelja Antona Martinjaka iz Rut (Podgorje). Martinjak je bil pred leti radi goljufije na prenesečno ječo obsojen in bil iz službe odslovljen. Od tedaj seje ves čas potikal po Hrvatskem, zadnji meseci pa je vstopil k zavarovalni družbi "Allianz" kot potnik. Maja meseca je sporazumno z Berlecem in Frančiško Možek iz Domžalja zavaroval jetičnega Janeza Berlec za 5000 K. Mesto Berleca pa so poslali k dr. Marnu v Ljubljano Jožefa Možek. Ta je bolnik in je bil kot tak tudi od zavarovalnice sprejet. Storila se je pogodba o zavarovanju za slučaj smrti za 5000 K, kateri znesek se ima Frančiški Možek izplačati. — Dne maja je Berlec umri in Frančiška Možek se je zglasila radi izplačila zavarovalnine. Zavarovalnica se je ta slučaj sumljiv zdel, pošla je poizvedovati in prišla na policijo. Zadevo je naznanila sodniji. Jožefa Možek so takoj zaprli, dasiravno je izprva dejal, da ona zavarovali Berleca. Sedaj je priznal, da je Brlečevo ime on izvedel, da bi dobil zavarovalnino šel k zdravniku, za vse to pa da tudi agent vedel.

Prijet tat. V obližju Vautevasi, kjer se je delal most, je bilo za delavce mnogo tatvin. Pri tem delu je bil tudi zaposlen 30 letni Ivan Merlak iz Male Ligojne pri Vrhniki, zelo prebrisan in mnogokrat kaznovan nepoboljšljiv tat. Proti februarja je bil izpuščen iz preiskovalne delavnice, v začetku junija pa je zopet začel svoj stari poklic. Ponoči se je priklatil v Tomičevo hišo v Straži in nato iz zaprte omere, katero je s silo odprl, obleke in drugega v vrednosti 110 K. Tudi je dobil 12 parov drobiža v hlačnem žepu. Ta je služil par dni pri Brdavsu v Martinjaši in vozil po Straži ter si ogledal hišo. Ljudje so takoj ugotovili posebno ker ga je eden videl v rjuhi nabrano obleko in sumili, da je po postavi bil enak tatu v Brdavsa. Orožništvo na Vrhniki je tega nepridiprava zaprlo ravno, ko je hotel prodati ukradeno. Tudi na njem je našlo ukradene srajce. Z Vrhnike ga odpeljejo v Novo mesto, kjer mu bodo še kaj drugega na uho pokazali.

Ponesrečeno hčerko g. šolskega upravitelja Jeglača dobili v Ljubljani. Dne 11. t. m. okoli poldneva je pogrešalo po Ljubljanici truplo ponesrečene dijakinje Zore Jeglačeve, katero so na krakovskemu mostu pri zatvornici potegnili iz vode in prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. V vodi je tedaj ležala 10. dni.

Umrl je dne 6. t. m. na svojem posestvu v Cerkveni ulici št. 5 čevljarski mojster in meščan ljubljanski gospod Anton Fabian v 72. letu svoje starosti. V svojih mladih letih je bil vsled svoje vestnosti in postrežljivosti tudi v širših krogih zelo cislan obrtnik, ki si je s pridnim delom pridobil toliko premoženja, da se je pred 20. leti umaknil v privatno življenje. Brez bližnjih sorodnikov je živel popolnoma zase in zelo skromno, da je ob svoji smrti imel blizu 20.000 kron. Kakor čujemo se je blagi pokojnik tudi spomnil mestnih revežev s tem, da je volil meščanskemu zakladu znatno svoto 8000 kron. Njegov pogreb se je vršil dne 8. t. m. in je bil nad vse skromen in priprost: bilo je samo sedem pogrebcev. V imenu mestne občine sta se pogreba udeležila mag. komisar g. Govekar in mag. oficial g. Kessler. Zakaj se pogreba ni naznanilo tudi občinskim svetnikom? — Bodi ohranjen blagemu pokojniku in dobrotniku blag spomin!

Srebrna poroka v Št. Vidu pri Zatični. Iz Št. Vida pri Zatični poročajo: V pondelek, 7. t. m. je obhajal visoki par fml. ekscelenca baron Rechbach srebrno poroko ob 10 uri v župni cerkvi v Št. Vidu. Slavnost je povzdignil naš prevzv. vladika knezoškof ljubljanski, ki se je pripeljal osebno poročiti visoko dvojico. Poleg visokih gostov ekscelence baron Rechbacha se je udeležil slavnosti tudi superior msgr. Jaklič in domača duhovščina z svetnikom g. župnikom Vidergarjem.

Detomor. V Zalogu pri Sv. Kancijanu je 28 letna posestnikova hči Marija Kalčič zadavila svojega nezakonskega novorojenca in ga nato na vrtu zakopala. Orožništvo je Kalčič prijelo in odalo okrajnemu sodišču v Mokronogu.

Umrl je 9. tm. dopoldne v Ljubljanskih krogih dobroznani zasebnik g. Jernej Tomšič v 88. letu svoje starosti.

Gimnazijska maturantinja Hčerka bivšega ljubljanskega lekarnarja Mardetschlägerja, gdčna. Hilda Mardetschläger, je te dni na Dunaju z dobrim uspehom položila zrelostni gimnazijski izpit. Sedaj se bo na dunajskem vseučilišču posvetila modroslovnim in farmacevtičnim naukom. Zanimivo je, da je gdčna. Mardetschläger svojčas kot prva dobila ministrsko dovoljenje za poizkusno hospitiranje na tukajšnji nemški gimnaziji.

Nesreča. 9. t. m. popoldne je z neke steze na Gradu 70 letni mestni ubog Ivan Lovrin gledal čez ograjo na Omanov vrt in pri tem izgubil ravnotežje. Padel je čez ograjo in obležal nezavesten. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bonišnico.

ŠTAJERSKO.

Vojaška vaja v močno narasli Dravi. — Pet vojakov utonilo! Iz Ptuja, 10. julija: Danes dopoldne so imeli pionirski vojaki razstrelilno vajo na Dravi, ki je vsled zadnjega deževja silno narasla. Razstreliti so morali most, ki so ga pred nekaj dnevi postavili. Med razstrelilnimi deli je 10. pionirjev v dveh čolnih pod poveljstvom lajtnanta Mecenkoviča lovilo še uporabni les od mostu. Pri tej veliki vodi toraj zelo nevarno delo. Ob 10. dopoldne se je en čoln prevrnil in pet pionirjev z lajtnantom vred so padli v vodo. Lajtnant se je trudil, da bi rešil vojake, toda trudil seje zaman. Ko bi ne bila prišla pravočasno pomoč, bi bil utonil tudi on. Vseh pet pionirjev je utonilo: korporal Wohlgemuth, poddesetnik Jud in pionirji Klaps, Steininger in Pessel Kljub neutrudljivemu iskanju niso dobili doslej še nobenega. Da rešijo nekaj starega materijala, ki ni skoraj za nobeno rabo več, pošiljajo vojake v tako nevarno delo ob visoki vodi.

Poiskušen samoumor. Te dni se je pripeljal v Gradec čevljarski mojster Vincenc Zorko z Vranskega pri Celju in si v ljudskim vrtu pognal dve kroglji v prsi. Smrtnonevarno ranjenega so prenesli v bolnišnico. Zorko je doma iz Hrastnika.

Umrl je v Slovenski Bistrici posestnik Jurij Jagodič.

Flegeričeva slavnost. Dne 17. avgusta dopoldne se odkrije na pokopališču pri Sv. Bolfenku na Kogu Flegeričev nagrobni spomenik, popoldne istega dne pa na domu spominska plošča. Cela slovesnost je zamišljena v večjem obsegu. Da se na dostojen način proslavi spomin našega ljudskega pesnika.

"Taca" in tatica" pred sodiščem v Mariboru. V kazenski zadevi v Mariboru U VII 612 13 tožila je zasebna obtožiteljica obdolženko zaradi ražalenja časti, storjenega s tem, da ji je ta rekla: "Tatica, mi je že zopet nekdo drva kradel!" V prvi inštanci vodil je obravnavo in je sodil g. c. kr. deželnosodni svetnik Torggler. Glasom zapisnika o glavni obravnavi druge priče razen zasebne obtožiteljice za inkriminirane besede ni. Ta pa je potrdila glasom zapisnika inkriminirano dejanje z besedami: "Verdammte Waben, jetzt hat mir schon wieder jemand Holz gestohlen." Gospod dr. Torggler obsodil je nato obdolženko v smislu § 487. k. z., ker je takoj baje obdolženka obdolžila zasebno obtožiteljico tatvine. Dne 9. julija 1913 vršila se je tozadevna prizivna razprava. Zopet zaslišana zasebna obtožiteljica je izjavila, da je rabila obdolženka tistikrat besede: "Frdamana taca, mi je že zopet nekdo drva kradel, da bi se mu taca posušila." Kazenski prizivni senat pod predsedstvom gospoda nadsvetnika Fraidla pa je razsodbo kljub temu potrdil z vtemeljitvijo: "Aus den Gründen des ersten Richters." Slovenski zagovornik pojasnil je sicer sodnemu dvoru, da taca pomenja roko in je nekaj popolnoma različnega od besede tatica. V senatu se nahajajoči slovenski sodnik gospod svetnik Kermek pa je še med zagovorom rekel gospodu predsedniku, da je to vseeno. V senatu se je nahajal tudi prejšnji Slovenec gospod preiskovalni sodnik Bytzek, ki pa je gotovo razločil pomen besed taca in tatica.

PRIMORSKO.

Uboga tržaška ubožnica! Pred tedni je poročal naš list, da je ukradel uradnik tržaške ubožnice Pietro Fondo blizu 10.000 K. poverjenega mu denarja. Moža so seveda takoj odstavili, ko se je izvedelo za škandal. Izginil je spovršja brez sledu, le toliko se je še imenoval njegov zločin, da ga je protikamaroška stranka "kandidirala" in posmehljivo priporočala njega italijansko liberalnim volilcem. Nalepljen je bil celo po zidovih. Sedaj je zadeva potihnila, a kakor bi udarila strela, so aretirali v torek tudi njegovega tovariša Francesca Zeya, ki je sokriv sleparstev in tatvine. Torej nov škandal.

Strašna nesreča na južnem kolodvoru v Trstu. Dne 9. t. m. popoldne je v skladišču eksplodirala železna cev, v kateri se je nahajala ogljenčeva kislina. Eksplozija je grozno učinkovala. Enemu delavcu so železni kosi črepinjo čisto odbili, neki drugi delavec je bil nevarno ranjen. Streho skladišča je prebila 33 kg. težka železna cev napolnjena z ogljenčevo kislino, ki pa v tej cevi v veliko srečo ni eksplodirala.

Nečloveški zločin svaka. V Čedadu na Beneškem so zaprli znanega trgovca Petra Buffonija radi ostudnega zločina. Mož je imel v svojem pohlepu za denarjem v podstrešni sobici zaprto svojo mlado, lepo in zelo bogato svakinjo, katero je hotel na ta način ugonobiti in si prilastiti njeno premoženje. Te dni pa so prišli zločinu nečloveškega svaka na sled in so moža aretirali. Ko so vlomili trhla vrata v smradljivo sobo, se je nudil odvraten prizor: Na napol segniti slamnici je ležala onemogla stvar; prej tako bujne in brhke ženske je bila sama kost in koža. A kar je najhujše pri tem, je to da je ubožica vsled pomanjkanja in nadlog — zblaznela.

Turki zapuščajo srbsko jetništvo. Porta je poslala svojemu poslaniku na Dunaju sredstva, ki so potrebna, da spravi preko. Trsta ali Reke v Turčijo 45 vjetih častnikov in 416 podčastnikov, ki jih namerava Srbija izpustiti na svobodo.

Eksplozija v skladišču. 9. t. m. popoldne se je zgodila v skladišču C v stari svobodni luki v Trstu velika eksplozija, koje vzrokov posebna komisija do večera še ni mogla dognati. Pri eksploziji je bil ubit en delavec, en pa smrtno ranjen.

Star goljuf pod ključem. 8. t. m. so zaprli 63 let starega trgovca Angela Serenija, ki se je bil pre dvema mesecema priselil iz Italije. V Trstu je živel precej skromno in tiho, a sumljivo je bilo tudi to, ker po svojem zatrdilu ni imel denarja, od zunaj pa tudi ni dobival ničesar. Pa vendar ga je policija pustila pri miru, dokler ni prišla iz Italije in Severne Amerike prošnja, da bi zaprli. Sereni je namreč premeten goljuf, ki je mnogo ljudi širom sveta, koder se je klatil, oškodoval za kak tisočak ali kolikor je ravno mogel. Zanimivo je, da so bili pred leti v Trstu zaprli njegovega sina, ker je bil osumljen znanih umorov kočijažev, ki so bili tako razburili javnost.

Nesreča pri balinanju. Nekoliko nenavadna nesreča se je pripetila na Občinah 40 let staremu vozniku Ivanu Vidavu. Mož je z nekaterimi tovariši balinal na vrtu gostilne, ki mu naenkrat prileti v zatilnik balina, ki jo je tako nerodno pognal eden njegove družbe. Kroglja je Vidova tako iznenadila, da se je vsled udarca onesvestil. Spravili so ga v bolnišnico v Trst.

Odlikovanje rešitelja življenja. S srebrnim križcem za zaslugo je odikoval cesar stražnika Matijo Krastiča, tržaškega policijskega ravnateljstva Mož je namreč bil rešil neko osebo, da ni utonila.

Tevfik paša v Trstu. 9. t. m. v četrtek se je mudil v Trstu Tevfik paša, kije bil prišel iz Monakovega. Stanoval je v Excelsior Palace Hotelu.

Kaznovani trgovci z vinom. Na Reki je bilo veliko trgovcev z dalmatinskim vinom kaznovanih z znatnimi globami. Nekateri so morali plačati po 2500 ali 2000 K. ker je kemična preiskava dognala da vina ali niso bila pristna ali pa da so bila izkvarjena. Trgovci so radi tega odloka zelo ogorčeni in trde skoro brez izjeme, da vzorci ki so bili preiskani, ali niso njihovi ali pa niso zanesljivo analizirani. Za vsak slučaj pa pripravljajo velik skupen protest.

Konec drznih sleparij. Zaprli so v Trstu 37 let starega Giovanni Grando, ki je prefrigan slepar. Možakova specialiteta je bila, da je iskal ljudi, ki so mu dajali za "buffet," katerega je parkrat otvoril, vina sira, salam piva in vsega, kar treba za tako podjetje. Grando pa je rabil za svoje poslovanje tudi nekoliko gotovine in da jo je dobil, si je najel koga za poslovodjo, in ta je moral položiti "varščino." Z blagom in denarjem je Grando začel trgovati, a poslovanje je bilo vedno tako, da dobavitelji niso videli nikoli beliča za blago, "poslovodje" pa ne kavcije, ali pa celo službe ne. No, sedaj je policija končala Grandovo poslovanje in sodišče napravi bilanco.

Kaj stane pasji šport. Poljaka Kaiserja ki se mudi na oddihu v Lovranu, njegov pes pač precej stane, Pred dnevi je bil namreč ugriznil neko deklico in zato je moral njegov gospodar plačati 100 kron globe, gospodarjeva hčerka ki ni na žival pazila, pa 10 kron. Razen tega pa je sodišče prisodilo Kajserju stroške za pravdo in zdravnika v znesku 114 kron, dočim je zavrnilo na pot civilne prav de stariše ogrizene deklice, ki so v imenu hčerke zahtevali 2500 kron odškodnine in bolnine. In bogati Kaiser se bo gotovo jezil na "beraške" ljudi in ne na svojega gosposkega psa!

KOROŠKO.

Prav odlična matura. Redek dogodek bo bilježilo prihodnje leto izvestje ženskega učiteljišča v Celovcu. Na zavodu je namreč letos maturiralo 54 javnih učenk in 3 eksternistk in uspeh izpita je bil tako ugoden, da je dobilo odliko 42 kandidatk. Drugače vzeto tvori to število 80 odstotkov vseh učenk in tak odstotek odlik na zavodu, kjer je nad 50 kandidatk, je pač zelo redek slučaj, čese to sploh kedaj dogaja. Propadla ni nobena.

HRVAŠKO.

Dr. Mirko Košutič rehabilitiran. Junija lanskega leta je stal pred zagrebškim sodiščem dijak Šovari, ker je bil v nekem javnem lokalu žaljivo govoril o Čuvaju. Sodni dvor je pod predsedstvom dr. Mirka Košutiča, sodnega podpredsednika in vseučiliškega docenta, Šovarija oprostil. Takoj na to se je dr. Košutiču vzelo poverjeno mu vodstvo razprav proti Jukiču in ne dolgo za tem je bil odstavljen in proti njemu se je uvedla preiskava, češ, da je skušal pregovoriti votante v Jukičevem procesu, da bi Jukiča proglasili za nerazsodnega. Ta preiskava se je sedaj dovršila s tem uspehom, da se je dokazala Košutičeva nedolžnost in je dr. Košutič že zopet nastopil svojo službo na sodišču v Zagrebu.

Strašna aviatska nesreča pri Sarajevu. Ko so 10. t. m. razdeljevali med vojake sarajevske posadke spominske križe, je nad vežbališčem vozil aeroplan, v katerem sta se vozila poročnik Dudič in desetnik Kehl. Iz višine 250 metrov je pa aeroplan padel. Dudič in Kehl sta nevarno ranjena.

RAZNOTEROSTI.

Zopet napad na vojaško stražo. Pri vojaškem objektu Mittel pri Sollenau na dunajskem Steinfeldu je bila ponoči 8. t. m. napadena vojaška straža. Po polnoči sta se dva neznanca straži približala, ki je na nju streljala. Vojaki so nato neznanca zasledovali, ki sta pa le ušla, dasi je bil baje eden napadalcev ranjen, kakor straža trdi.

Strašne povodnji na Ogrskem in v Bukovini. Bistrička stolica na Ogrskem je poplavljena. Voda je odnesla več mostov, žetev je uničena. Železniški promet je deloma oviran. Reka Maroš je poplavila Maroš-Vasarhely. Potok Nyarad je poplavil 30 vasi. Usoda prebivalcev treh vasi je neznana. V Marmarosu Szigetu se je več hiš radi povodnji podrlo. Ker je 10. t. m. še deževalo, postaja nevarnost vedno večja. Tudi spodnji deli mesta Deve so poplavljeni. V Bukovini je reka Čeremos prestopila bregove in je podrla most med Viznico in Kutyjem ob gališko-bukovinski meji. V Črnovicah se tudi že boje povodnji. Berhomety in Lukanetz sta že poplavljeni. En pismonoša je utonil. Prekinjen je osebni in brzovlakni promet med Črnovicami in Lvovom radi povodnji.

Načrti nemških topov izdani? Listi poročajo: Te dni se je pri pariški policiji zglasil neki Prudowsky iz Prusije ves onemogel in sestradan ter prosil za prenočišče. Pri njem so našli dva načrta iz Kruppove tovarne v Essenu, v katerih so narisane vse podrobnosti novega nemškega topa za streljanje na aeroplane, kakor tudi načrt zračnih torpedov. Nove topove je izumnl neki nemški častnik in se ravnokar izdelujejo v Kruppovi tovarni v Essenu. Prudowsky je pripovedoval, da je že pred osmimi dnevi prišel v Pariz, a se ni upal prodati načrtov ter se je brez smotreno potikal semintja. Sedaj mu je pošel zadnji vinar in v sili se je zatekel k redarstvu. Prudowskega so radi potepanja zaprli, načrte pa izročili vojnemu ministerstvu. Prudowsky pravi, da je bil risar v Kruppovi tovarni. Ko je neki njegov tovariš v isti tovarni prodal neke načrte za 10.000 frankov, se je osokolil tudi on, da na enak način poiskusi svojo srečo. Ukradel je načrte novih zračnih mitraljez in prišel z njimi v Pariz. Obenem z njim sta z istilmi načrti odšla v Belgijo in na Angležko dva druga njegova tovariša.

Grofica Lonyay se pogodila z belgijsko državo glede na dedščino. V znani tožbi radi zapuščine po rajnem belgijskem kralju se je med grofico Lonyay in belgijsko vlado sklenila poravnava. Koliko da se grofici Lonyay iz zapuščine rajnega belgijskega kralja izplača ni znano. V Bruselju se tudi trdi, da imenuje belgijski kralj moža bivše avstrijske prestolonaslednice Štefanije, grofa Elemerja Lonyaya, za vojvodo. S princezinjo Lujizo Koburško se še poravnava ni sklenila.

Milijonska oporoka poljskega kmeta. Iz Varšave poročajo dne 9. t. m.: Kmet Vitold Zalenicki je volil "Izobraževalnemu in posvetnemu društvu Mianowski" v Varšavi svoje posestvo v občini Lurhanu v južni Rusiji, cenjeno na 4600 rubljev. Društvo ni hotelo volila zavoljo vrednosti in nadležne režije niti sprejeti, pa je dalo zemljišče zaenkrat v najem. Poleg najemnine si je izgovorilo še pristojni delež dobička. Med tem so odkrili na posestvu jako močne petrolejne vire, in so jih takoj začeli izrabljati. In v enem samem letu je dobilo društvo 472, 657 rubljev kakor delež dobička, Kakšen kapital bi bil moral Zalenski voliti, da bi dobivalo drudruštvo take velike obresti?

KJE JE

RUDULF ADLEŠIČ, rodom iz Čudnega sela pri Črnomlju. Vposlen je bil v Calumet, Mich., odkoder je odpotoval v Butte, Mont. Za njegov naslov bi rada zvedela njegova sestra **Mray Gradišar, Box 150, New Duluth, Minn.**

KAKO POSTANETE PREMOŽNI

dor želi postati kedaj premožen, samostojen in neodvisen FARMER z malim denarjem, naj si kupi zemljo v okolici lepega in cvetočega mesta CRIVITZ, Marinette County, Wis., kjer je naseljenih že mnogo rojakov, ki Vam lahko povedo, da je zemlja zelo rodovitna, na kateri obrodijo vsi poljski pridelki prav obilno, zdrava pitna voda, zdravo podnebje, ne kamenja in ne močvirja. Tu se kupi zemlja naravnost od lastnika T. KERSTEN-A samega, zato dobite dosti ceneje, kakor če kupite od kake zemljiške družbe, kateri morate dati velik zaslužek. Ker je že lastnik precej star in bi se rad hitro znebil vse zemlje, dobi sedaj vsak kupec pod ceno. Zemljišče raste vsak dan v ceni. Pridite in prepričajte se. Vožnja se povrne vsakemu kupcu. Lahko odplačevanje na 10 let. Ne kupujte zemlje tam, kjer še ni nihče naseljen, ker ne veste, če se bo dalo na njej živeti ali ne. Pišite še danes v slovenskem jeziku za nadaljna pojasnila in po brezplačno knjižico na zastopnika: **N. PIKLOR, 1526 W. 21st Street, Chichago, Ill.**

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bodete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi **igralne plošče** najboljših pesnikov in godbenikov po **65c** komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co
11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

SMODKE

NAJFINEJŠE KAKOVOSTI Z GRBOM SLOVENSKE DELAVSKE PODPORNE ZVEZE, IZDELANE IZ NAJFINEJŠEGA TOBAKA, DVOJE VRST PO 5 CENTOV IN 10 CENTOV.

Za obilna naročila se priporočam vsem slavnim društvom Slov. Delavske Podporne Zve_e. Blago razpošiljam na vse kraje poštnine prosto. — Cene zmerne. — SVOJI K SVOJIM!

MARIJA MENCINGER,
1454 E. 26 Street, Cleveland, Ohio.

FIRST NATIONAL BANKA

DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.

Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Sami-Weekly.

Owned and published by the
Slovenian Printing & Publishing Company
a corporation.
Joseph Koshak, Treasurer
Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald
issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.
Rates on application

„Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"
Izdaja
Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
zhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne posiljatve in dopisi se naj posiljajo na naslov:
"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street
Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS
MEMBERSHIP LABEL
WORLD BUILDING NEW YORK

BREZDELNI.

V zadnji številki "Narodnega Vestnika" prinesli smo novico, kako župan mesta Minneapolis, Minn., preganja brezdelne, ki se zbirajo na delavskem semnju, ali, da se izrazimo bolj moderno, ki se zbirajo okoli delavskih posredovalnic.

Župan je naročil policiji, da tira vsakega, ki stoji na delavskem semnju, k delavskem mešetarjem ali delavskim agentom, in se ga prisili, da vzame vsako delo, mogoče za vsako ceno. Če delavec ne sprejme isto, kar mu delavski mešetar ponudi, ga mora policija vreči v ječo, in potem iztirati iz mesta.

Narodni Vestnik se ne mara prepirati z županom Nye in njegovim načrtom, ker to bi bilo nevspešno. Vendar, kam naj gredo ti brez poselni, ki so večinoma Amerikanci, in so izrodek gnjilega družabnega sistema? Policija v Minneapolis pravi, da je prisilna delavnica prenapolnjena. Država pravi, da so državne ječe, državne blaznice in državne ubožnice prenapolnjene. V mestu Minneapolis je, po štatistiki ondotne policije, okoli 1200 brezposelnih. V St. Paul, ki se drži z Minneapolissom skup, jih je okoli 700. V Chicagi jih je po mnenju ondotne policije v sedanjem času, ko je večina industrije v polnem tiru, okoli 24, 000. Kje so druga velika mesta v kojih je na tisoče brezdelnih?

Načrt župana Nye je čez vse smešen, da se ne izrazimo hujše. Ti brezdelni so večinoma Amerikanci, ki se imenujejo "beggars, vagabonds, loafers, tramps, hoboes,booms", in vrag ve v kakšne razrede jih človeška družba še deli. Kam naj gredo ti, če jih začnejo vsa mesta preganjati? Dela za nje ni. Ali naj gredo ropat, ali naj gredo živi v zemljo? Prokleto bo ta "skijm" župana Nye malo časa deloval.

Nam se zdi, da človek, ki je v razredu "trampov" in loafer-jev", ali kakor mi pravimo tem razredu človeštva, delomrzni, potepuh in lenuh, ni mnogo slabeji, kot je človek, ki živi v palači, ne dela ničesar, in je v razredu kapitalistov.

Človek, ki se ogiba dela, pa če je že ubog ali bogat, preneha biti pridelovalec ali izdelovalec človeških potrebščin, preneha biti producent. In, teoretično ali nazorno vsaj, neproducent preneha biti predmet s katerim se bavijo gospodarski preustrojitelji ali reformerji, ki delujejo za koristi ali interese istih, ki delajo z rokami ali z umom.

Ekonomični ali gospodarski prevrat prišel bo polagoma s prevratom politike, s prevratom družabnega sistema. In, četudi se bo, vsaj teoretično, s prevratkom politike človeška družba zboljšala, je dvomljivo, če bo človečanstvo kedaj prosto delomrznih in brezposelnih. Vendar, po nazorih ekonomičnih reformerjev ali preustrojiteljev gospodarskih razmer, se bosta delo in plačilo s polagovnim prevratom politike bolj jednakomerno razdelila, da bo vedno manj brezposelnih. In, ta sprememba, ta prevrat, katerega je vsekakor želeti, prišel bo tem preje in tem hitreje, če bodo oni, ki ta prevrat želijo, in ki prispevajo k blagru človeške družbe, branili pravice, katere jim gredo kot ljudem. To smo pa mi delavci, ki delamo z rokami ali z umom. In dolžnost nas vseh je, da delamo na to, da se delo in njega sad pravičnejše razdele, kot je to danes; in to zamoremo mi storiti le na dan volitve, s tem da volimo kandidate delavske stranke.

Isti, ki ne dela naj tudi ne je. In isti, ki je in ne prideluje, je kot trot v panju med čebelami, je človestvu v škodo, in potem je vseeno, če nosi svilnato srajco in se vozi v automobilu, ali pa, če vise na njemu strgane cunje in se potepa po mestnih ulicah. Nobeden teh ni opravičen do posebnih vdobnosti; in, da jih tudi ne bo deležen, preskrbela bo ta in vsaka vlada, kadar bo res v rokah istega ljudstva, ki delajo, pridelujejo in proizvajajo.

Za to pa, Slovenci in Slovenke, pobrigajte se za državljanske pravice, in žrtvujte vašo volilno moč za ono stranko, ki bo pognala vse lenuhe in postopače od korita, katerega napolnuje delavstvo z vsemi potrebščinami. In med te lenuhe spadajo tudi človeški mešetarji ki preganjajo delavstvo s kraja v kraj, kot se goni v starem kraju živina. Med te lenuhe spadajo tudi delavski posredovalci ali labor agenti, ki vzdržujejo delavske semnje, kateri so v sramoto civilizaciji dvajsetega stoletja in v skrajno škodo delavstvu, katero vzdržuje te semnje s krvavo zasluženim denarjem. Vlada, če je res ljudovlada in ne kapitalovlada, župan, če je res ljudski župan in hoče zastopati in braniti ljudske interese, ljudske koristi, našla bosta druga sredstva, da se zmanjša brezdelavnost; in ta druga sredstva so državne in mestne posredovalnice za delo, ki bodo res preskrbele pošteno delo za poštene delavce, brez da bi se jih preganjalo z delavske ga semnja na delavski semenj, samo za, to, da jih mešetarji ali agenti, ki so v zvezi, neprenehoma molzejo in drejo.

Delavci in delavke, napnimo naše moči pri vsaki priliki, da pridejo vajeti mestnih, državnih in zvezne vlade v roke možem, ki so zbrani pod delavskim praporjem, ker ti možje, če se jim da moč zastopstva, bodo vporabili boljša sredstva za odpravo brezdelnih ubožcev in kapitalistov kot jih vporablja minneapoliški župan Nye.

ČRNA POLA.

Predsednik Woodrow Wilson je storil Združenim državam velikansko delo. On je isti mož, ki je zažgal bombo, katera je s svojo eksplozijo razkrila vso gnjilobo njegovih republikanskih prednikov. On vrgel je bombo naravnost na skrito zapreko colninskega zakonodajstva, na "lobby" (pod "lobby", kakor smo že raztolmačili, se razume mešetarje velekapitalistov in kapitalističnih zvez, ki se obešajo po Washington, D. C., in skušajo pridobiti državnike s podkuplenjem na kapitalistično stran). Bomba je pa razkrila tudi mnogo drugih tajnih zarot napram ljudstvu, in kdo ve koliko jih bo še razkrila. Wilson je zažgal bombo ob pravem času, in na tak način, da je prisilil preiskavo kongresa.

Vspeh zažiga bombe je čez v[illegible] povoljen. Sam Wilson gotovo ni vedel vnapr[illegible] če bo s sunkom v sršenovo gnjezdo prišlo na [illegible] toliko najnevarnejših sršenov, ki so žr[illegible] strd ljudstva.

"Wholsale Grocers' association (Zveza velegroceristov), ki je vpila na ves glas za colnine prosti sladkor ni nič drugega kot organizacija sladkornih tvorničarjev, ki je pošiljala na skrivaj v Washington vreče denarja, katerega so delili lobijisti med državnike z vspešnim namenom, da se je nalagalo na sladkor pod republikansko vlado vedno več colnine. Ta denar je bil izžet iz ljudskih žepov in je šel v žepe našemljenih ljudskih zastopnikov, ki so zatajili svoje volilce in so se prodali kapitalu. "Wholesale Grocers' association" je s krikom za ljudske pravice metala ljudstvu pesek v oči, ker s pomočjo tega priliznjenega in hinavskega krika so prišli v kongres vedno taki možje, ki so bili pripravljeni prodati kapitalu svoj značaj, in glasovati za postave, ki so bile le kapitalu v prid.

"Beet Sugar Growers' association" (Zveza pridelovalcev sladkorne pese), za katero se je mislilo, da obstoji iz farmerjev, ki pridelujejo sladkorno peso, obstoji iz samih tvorničarjev, ki izdelujejo iz sladkorne pese sladkor. Ta zveza fabrikantov je delovala leta in leta z močno in petično roko, v podobi sladkoustnih in z denarjem liberalnih lobijistov, da se je colnina na sladkorju pridržala.

"Anti- Trust league" (Zopertrustovska zveza), organizacija ki je obstala iz ogromnenega števila navidezno poštenih ljudi, ki so imeli dobre namene, se je pokazala v vse drugi luči. To zvezo so zastopali v Washington spretni mešetarji, ki so v prijateljski zvezi z najhujšimi volkovi na Wall Street v New York kateri prežijo povsod in vedno, da oplenijo ljudstvo vspehov dela.

"National Manufactures' association" (Narodna zveza tvorničarjev), ki obstoji iz najbolj uglednih in največjih tvorniških korporacij v Združenih državah, je razkrita kot organizacija, ki ima kopice dolarjev v svrho nadzorovanja in predpisovanja delanja postav v državnih legislaturah ali zakonodajah in v kongresu ali v zbornicah v Washington, D. C. Da se prilizne ljudstvu, in da je dosegla ljudsko pomoč ob času volitev, pridružila se je ta organizacija vzvišenima mislima, prvič, naprava plovnih potov s poglobenjem in z regulacijo ali preuredbo rek in z grajenjem kanalov ali prekopov, in drugič, konzervacijo ali ohranjenje naravnih zakladov, kot gozdov, rude, premoga, vodnih sil, itd.

Ta "National Manufactures' association," z njenim ogromnim kapitalom in z njenimi vglednimi člani, ima pa tajni skriti sistem, ki deluje med amerikanskim ljudstvom kot delujete grozna "črna roka" in "mafija" med Italijani. Ona ni rabila noža, meča ali bodala, ki so orodja "črne roke." Rabila je pa denar, in s podkuplenjem je hotela in tudi dejansko je vničila vso pravično zakonodajstvo za ljudske koristi; vničila je z mirno vestjo neodvisnost in značaj mož, katerega je poslalo ljudstvo v Washington, da ti možje delujejo za koristi vsega ljudstva, in ne za koristi kapitala, kakor se je v resnici godilo, kot je razvidno iz zapisnikov kongresnih preiskav, ki so dan za dnem objavljene v časnikih. Če je resnica, kar so izpovedale priče, vporabiti je hotela ta kapitalistična druhal vsa svoja sredstva, da bi podkupila voditelje unijskega delavstva, da bi ti postali izdajalci istih, kateri so jim zaupali vse kar imajo na svetu. Podkupila je ta organizacija nevedne volilce, da so glasovali za poslance, ki so ukazovali v kongresu zakonodajstvu; na drugi stran i pa za neizvolitev onih, ki so bili nasprotni predlogom, ki bi služili edino kapitalu.

Preiskava kongresa je dala "National Manufacturers' association' eno najčrnejših pol vseh zapisnikov. In ta preiskava se je še le komaj začela; kaj bo razkrila bodočnost nikdo ne ve danes.

Vlice vseh teh razkritij se pa mora uvideti, da je Wilson vstvarjen iz vse druzega materijala kot sta Roosevelt in Taft. In Wilson je glavar stranke, ki že tudi trohni od starosti — vendar, prevrat v ljudovladi je očividen. Očividno je, da ima Wilson odkritosrčni namen, po svojih, ergo po nazorih demokratične stranke, koje vodja je on, biti ljudovladar in ne sluga in orodje kapitala.

Kakošen prevrat bi bil v ljudovladi, če bi dalo ljudstvo, če bi dali volilci vladne vajeti v roke mladi stranki, katera stopa na kurja očesa kapitala mnogo radikalnejše, mnogo odločnejše, mnogo predrznejše, kot stopa stranka, ki kočira danes vladni voz! Vprašamo: "Bili ne bilo umestno poskusiti enkrat kako zna socijalistična stranka kočirati vladni voz?" Pravijo, nova metla pometa dobro. In ker so demokrati pokazali, da je v kongresu precej smeti, bilo bi umestno poslati v kongres ostro brezovo metlo, da bi odpraskala vso vrhno staro politično skorjo, pod katero je gotovo že marsikaj gnjilega. Rojaki in rojakinje, brigajte se za državljanstvo, da boste pomagali, da se ta gospodarski prevrat čim preje vresniči.

KJER SE TRI CESARSTVA DOTIKAJO

London, 29. junija.

Pod tem naslovom je prinesla londonska 'Morning Post" dne 19. in 21. m. m dva članka o poljskem vprašanju od dopisnika, ki ni časnikar po poklicu. Čitatelji jih bodo brez dvoma našli jako zanimiva. Poljsko vprašanje bo še v bližnji bodočnosti igralo velike vloge. Zata izvajanja angleškega lista doslovno prinašamo, ne da bi za zdaj zavzeli sami k temu svojega stališča. Poučno je vsekakor to, kako zelo se angleška javnost zanimlje za avstrijske narodne probleme.

I. Avstrijska politika na Poljskem.

Ko so si koncem 18. stoletja Prusija, Rusija in Avstrija razdelile Poljsko med seboj, pač niso domnevale, da bo uspeh tega njihohovega dela vstvaril dobro stoletje pozneje malone nerazrešljiv problem. In Marija Terezija je z ženskim instinktom v resnici prerokovala, da bodo vse tri prizadete države nekega dne obžalovale svoj čin, pa tudi ona ni mogla pred videti teka dogodkov tekom 19. stoletja niti sile narodnega duha, ki so ga rodile francoska revolucija in Napoleonske vojske. Podobno kakor Katarina in njen sovražnik Friderik Veliki je tudi smatrala takrat narode in ljudstva kot igrače v rokah vojske in diplomacije. Stališče kabinetov in vladarjev teh treh cesarstev se tekom zadnjih 140 let ni veliko predrugačilo. Medtem ko njihovi zastopniki proglašujejo na Balkanu etnografski in narodnostni princip ter se trudijo, da ustvarijo neodvisno albansko kraljestvo, za kar ni nobene primere v zgodovini in za kar manjka mnogo bistvenih pogojev, smatrajo vsak poizkus razveljaviti dejstvo od leta 1772. kot napad na njihove vitalne interese.

"Krivica' (Morning post sama rabi veliko hujši izraz. — Opomba prevajalca.) nipreprepka beseda za označenje razdelitve Poljske. Največji krivičnik je bil pruski Friderik, a Katarina iz Rusije ne dosti manj, avstrijski kabinet pa jima je pomagal. Pogostokrat je bilo že rečeno, da je Poljska zaslužila svojo usodo in da anarhična šlahta, ki je vzdrževala liberum veto in je bila prefanatična, da bi priznala drugim enakopravnost ž njo, ni imela nobene koristne naloge več izpolnjevati med evropskimi narodi. Toda dejstvo, da so Poljaki sami želeli odpraviti liberum veto in da so to preprečile intrige Rusije, zlasti pa Prusije, dokler ni bilo prepozno, to dejstvo ni zadostno znano in razodevano. Prusija je želela obdržati s pmočjo tega liberum veto, ki ga je mogel izvajati vsak posamezen plemič pod njenim vplivom, moč preprečiti izvolitev vsakega rodoljubnega plemiča, ki bi utegnil rešiti svojo deželo pred grozečimi nevarnostmi. Prusija je tudi podpihovala vstajo leta 1831. z namenom, da prepreči sodelovanje med Rusijo in Poljaki. In Prusija je zopet pomagala požgati vstajo leta 1863. ter je istočasno ustrašila Francijo in Anglijo, da nista prišli poljskim rodoljubom na pomoč. Cena sodelovanja med Rusijo in Prusijo je vedno zatiranje in razdelitev Poljske in kadar gre ruski car v Berolin ali se odpelje nemški cesar v ruske vode, takrat upada Poljakom srce.

Politika tretjega družabnika pri tem činu se je vedno nekoliko, včasih pa zelo razlikovala od pruske in ruske politike. Avstrijski pogrešek je bil, ki je služil kot pretveza za prvo razdelitev Poljske l. 1772. Kaunitz, ki se je želel polastiti cipške pokrajine, za katero so se že dolgo poganjali poljski in ogrski kralji, je leta 1769. razvil avstrijskega orla v tej deželi, zgolj začasna odredba, je izjavil, ki ni imela namena kršiti poljskih pravic. Kaunitz je menil pomiriti Friderika Velikega s tem, da je obstajal na provizoričnem značaju te okupacije, a Friderik je bil vzradoščen, ko je videl, da se je avstrijski kabinet z začetno okupacijo poljske zemlje kompromitiral.

(Dalje prihodnjič.)

Pravi Pain Expeller lahko tudi na znotraj uživaet z dobrim uspehom. Vzemite štiri kapljice s polnim kozarcem vode.

25c in 50c po lekarnah ali naravnost od

F. A. Richter & Co.
74-80 Washington Street
NEW YORK, N. Y.

Slovenci iz Ranga mudivši se v Duluthu, prenočujte v

La Salle hotelu
12—14 LAKE AVE., DULUTH,

blizu mostu na levo ob Superior cesti.

Snažne sobe, cene zmerne in sicer od 50c do $1.50 na dan od sobe.

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!
DA JE
Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)
največja in najvarnejša slovenska hranilnica.
Prometa koncem leta 1911 **614.5** milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog **42** milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice **1.300.000** kron.
obrestuje po 4½% brez odbitka.
Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.
Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.
Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.
Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Pošilja **DENARJE v staro domovino** potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.

Prodaja **PAROBRODNE LISTKE** za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA
„NARODNI VESTNIK"
405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik
„NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:

Za celo leto	$2.00
za pol leta	1.00

Za Evropo in Canado:

Za celo leto	$3.00
za pol leta	1.50

Črna žena.

Zgodovinski roman. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

...garju. Prišli sta tudi Anželjeva žena in Zalkina starejša sestra. Vsi so kar obsuli z vprašanji trepetajočo in vzdihujočo Bre... Ta jim je mogla odgovarjati le kratko, zmedeno in v posa... posledkih, tako da je minilo dokaj časa, preden so si bili so... in sosedje na jasnem, kaj se je pravzaprav zgodilo. Žene so ... presenečenja in praznovernega strahu, možje pa niso mogli ... nobenega pametnega sklepa in so le zmajevali z glavami.

...sem mu povedal," je pripomnil Anželj, "saj sem mu pove... toda ni mi hotel verjeti, da je ta bela žena duh in da pri... sreče ... Tak-le je vsled svoje vojaške hrabrosti ... vedno ima ... in vedno bi rad poizkusil in udaril, kjer se je treba postavi... ...nevarnost ... Meni se je tudi prikazala bela žena, pa sem ... da hoče, da jo pustimo popolnoma v miru in je ne zasleduje... Zato sem pravočasno odhitel z onega mesta..."

...kaj, ti si tudi videl belo ženo?" so ga križema vpraševali drugi ...dni, "kje neki?"

"Tam pri križu ob potoku, ko sem prišel z Bleda."

"Za božjo voljo, nikar ne govorite praznih besed!" jih je preki... ...dihujoče in proseče Zalka; "takoj moramo iti pogledat, da naj... Franceta ... Morebiti mu še lahko pomagamo."

"Ženske ostanite vse skupaj doma," je določil Anželj; "če bo ...treba pomagati, nas je mož dosti!"

...ez nekaj minut se je pomikal sprevod osmero mož, prvi z bakljo ... vsi pa oborženi z ostrimi sekirami, proti gozdu. — Ženske so ...njimi skozi okno. Nestrpno so se ozirale proti gozdu, kjer se je ... mlaj pokazal svetel plamen obdan od črnega dima prasketa... ...lje izza drevja in jim kazal sled, kje hodijo možje; skrbno so ...ale ušesa, da bi vjele kak razločen glas, ki bi jih potolažil, da ...le vesel pozdrav srečnega svidenja; in res, slišale so semtertja ... a bili so le zamolklo odmevajoči nerazločni glasovi, ki so jim ...lje bolj množili nestrpno napetost Zalka je stokala obupno ka... medtem ko sta molili ostali dve med seboj tihe goreče mo... ...srečen izid.

...mili sta dve uri, ko so se vrnili možje z žalostnim poročilom, ...videli ne Franceta, ne bele žene, da niso našli niti najmanj... ...kam bi bila izginila, da so preiskali ves gozd in klicali ...strani, a niso našli odgovora od nikoder, da je bilo toraj zaman ...vno naporno iskanje.

...ka je bila vsled tega poročila vsa obupana:

"...France, moj France! Zakaj si mi naredil to? Zakaj si mi ...il tako žalost? — —Ne, jaz ne verjamem — — France mora ... Ne, France se ni izgubil, ne! Ah, saj bo prišel, kaj ne, da ...bil?"

...a prigovarjanja in tolažila niso imela uspeha — Zalka se ni ...kakor pomiriti.

...slednjega jutra so se takoj po solnčnem vzhodu zbrali mo... ...so jih nosila mala Brda, in skupno odšli iskat Bregarja. Pri... ...sodepolni gozd in se tu razšli na vse strani. Kmalu na to sta ...pca oprezno hodila okoli nekega brinjevega grma in iskala ...Kar se nekaj zasveti izpod grma. Bila je Francetova sekira, ...o je odšel z doma v boj s črno ženo. Kakih sto korakov od ...ma sta našla novo sled: tla so bila namreč popolnoma potepta... na in pomandrana, kar je pričalo, da se je tu morala vršiti ljuta borba. Na njiju močan klic so takoj vsi prihiteli na ta kraj. Spoznali so na mestu dvojno sled: velike, okovane Francetove čevlje in od tis majhnih ženskih čevljev. Na bližnji jelkovi veji je visel šop dolgih svilenomehkih ženskih las. Krvavih sledov niso našli nikjer in sploh niso zasledili nobenega znamenja kakega nasilja. Ugibali so na vse strani in iz najdenih sledov sklepali na vse mogoče slučaje, a ker niso nikjer prišli do jasnosti, jim je preostajal samo sklep: iskati še dalje, zasledovati naprej. In iz nova so šli na svoje delo. Nekoliko globlje v gozdu so našli zopet sledove Francetovih velikih čevljev; z vso svojo izvedenostjo so mogli iz teh spoznati le toliko, da je France šel navadnih korakov v smeri proti stezi ki vodi k "slepemu Bogu." Za lučaj kamna daleč od tega mesta je ležal na tleh košček bele svile. In na tem mestu, kjer vodi ravno pot skozi gozd, so prenehali vsi sledovi. Možje so iskali še pol dne, prebrskali so vsak grmiček, pretipali vsako skalnato votlino, vsako razpoko v kamnu so pogledali, duplino pri "slepem Bogu" so preiskali do zadnjega kotička celo večkrat; vse Špikove skale, vse njegove kamnite klopi jim niso mogle dati odgovora, nemi Špik je molčal in možje, ki so prišli v gozd z nado, da najdejo Franceta ali vsaj pot do njega, so morali zapustiti gozd zopet sami, negotovi, kaj se je zgodilo z Bregarjem.

Še istega dne popoldne in naslednje dni so prihajali tudi možje iz sosednjih vasi in pomagali iskati. Preiskali so vso okolico na vse strani. na vse mogoče načine od vrha Jelovice pa doli do Bohinjke in še na drugi strani, pa vse trud je bil zaman, brezuspešen.

Kmalo so se začele širiti govorice, da je ta ali oni videl Bregarja Nekdo ga je baje srečal na poti v Radoljico; nagovoril ga je, a France je kakor neumen zbežal od njega in potegnil klobuk na obraz. Nekdo drugi ga je slišal, kako je stokal v gozdu na vrhu Jelovice. Tretji pa je celo prinesel vest, da je videl, kako ga je Bohinjka odnesla in da so ga pri mestu potegnili iz vode.

Vsako tako novico so hitro sprejeli, ker bi jim pač utegnila podati novih sledov za nadaljno iskanje: toda pri vsaki so kmalu spoznali, da je le učinek nesporazumljenja in prazna izmišljotina. Različna domnevanja o skrivnostnem dogotku z Bregarjem so postajala od dne do dne bolj čudna, celo strašna. Špikov duh ga je zaradi njegove predrznosti, ker si ga je upal zasledovati, pahnil v Savo, so pripovedovali prestrašeno nekateri; drugi so celo vedeli, da ga je duh raztrgal na drobne kosce; tretji pa so menili, da ga je bela žena zaklela v tuj kraj, kjer mora izvršiti neko težko delo, s katerim bo rešil tega duha; ko dovrši svoje težavno nalogo, bo prišel zopet domov in prinesel s seboj za plačilo vrečo zlata.

Izmed vseh domnevanj in govoric pa se je zdela ena vendarle nekoliko resnična. Dva pastirja iz Bodešič sta namreč pripovedovala da sta videla v torek zvečer na senožeti ob Savi tri čudne ljudi: bledega, žalostnega moža, belooblečeno ženo z ogljenočrnim obrazom in staro, sključeno čarovnico. To svojo izpoved sta slovesno zatrdila pred mestnim župnikom v Radoljici. Brž ko se je raznesla ta novica, se je takoj spomnila krčmarica iz Ribna, da se je nekako pred tremi tedni mudila v njeni hiši neka postarana, sključena tuja žena podivjanega obraza in da je vpraševala o Bregarjevih razmerah, ki je ravno šel mimo hiše. Tako so se množila domnevanja o izgubljenem Francetu dan za dnem, a jasnosti ni prineslo nobeno.

Zalka, žena izgubljenega Bregarja, je trpela neizrazne bolesti. Zdaj so ji povedali zmotno veselo novico, in žarek upanja ji je zasijal v dušo; a kmalu nato so ji prinesli drugo, žalostno novico; vsled sočutja so ji to povedali samo na polovico in prepustili njeni lastni domišljiji, da si jo je naslikala celotno: in taka novica jo je potrla skoro do obupnosti. Večkrat je kar odrevenela bolečin, jokati že ni mogla več, včasih jo je po cele ure tresla mrzlica, zdaj ji je zopet silila vsa kri v glavo, zdaj se je naslonila na zid in nepremčno zrla v tla. Preselila se je z otroci k svojemu bratu, Anželju. Pri Bregar...

(Dalje prihodnjič.)

Prestolonaslednik Rudolf.

...gove pustolovščine, ljubavne spletkarije in njegova tajnostna smrt.

(Dalje.)

...chnetzer, verujte vaši soprogi," opomni ga sodnik.

...aj izpove vse, kako je bilo, naj se zagovarja, naj strogo pri... ...pove ves slučaj kako se je dogodil, morda ji zamorem še odpu... ...ji verovati."

...sprejmete li to zahtevo?" vpraša sodnik Terezijo.

...sprejmem, in držati hočem svoje prste na razpelu v znak, da ... popolno resnico, tako dolgo, dokler bodem govorila," od... Terezija.

Terezija ponavljala je za sodnikom prisego, položivša tri prste ...ih stoječe razpelo, in nadaljuje:

Popoldne onega nesrečnega dne, okolu 11. ure, prišel je pre... ...lednik Rudolf z nadgozdarjem Waldmanom k naši hiši. Wald ...prišel, a jaz sem obvezala Rudolfu ranjeni prst Nato zahteval ...naslednik vina. Prinesla sem vina, in na njegovo zahtevo ...kozarca. Natočil je sebi in meni. Ko sem hotela prijeti za ko... ...ril je k meni, da me poljubi. Odskočila sem in zarudela, to... ...vedela, kaj naj povečem tako visokemu gostu radi njegove... ...anja. Nato mi ponovno ponudi, da pijem; trčila sva s ko... ...emur se je moj kozarec razbil. Prestrašena sem obstala kot ...Ko je prestolonaslednik odhajal, dal mi je zlat ter rekel, ...naše ... se zna roditi in da naj ga obvestimo, kadar ...jeno, ta mu noče biti krstni boter. Nato so mu pripeljali ko... ...odjezdil. Nato prišel je moj soprog, ki me je tako udaril, da ...grudila."

...dobro, morda se spominjate, kje je bil vaš soprog ob času ko se ...zločin?"

...ga se ne morem spominjati, kajti vsled močnega udarca, ka... ...je zadal, padla sem na tla ter se pri tem udaril ob rob mize ...nezavestna na tleh. — Osvestila sem se šele takrat, ko so ...soproga orožniki odvedli iz hiše. Pohitela sem za njimi, toda ...me odpeljali nazaj v hišo. Na robu gozda videla sem Gašpar ...kako se smeje."

...chnetzer, ali ste morda sovražili Waldmanna, ker vas je morda ...predpostavljeni kdaj okaral?"

...nikdar. Nasprotno, on je moj najboljši prijatelj in samo po ... posredovanju dobil sem službo gozdarja."

...bi najboljše, ako bi zamogli dobiti Gašpar Tirolca, on bi ...kaj razvozljati v tej zamotani zadevi. Jaz vam popolnoma ...ker se vaši izkazi tudi popolnoma vjemajo. Prestolonasled... ...ereda misli da ste vi storilec, ker ste ga namerovali vstreliti ... toda mogoče je, da se moti. Na temelju dosedanjih raziskav ...ukaznjem jetničarju, da obtožencu odvzame okove."

...ar je nalog z veseljem izvršil, ker je bil tudi on popolnoma ...o Schnetzerjevi nedolžnosti. Ko to vidi Terezija, vrže se v ...njega soproga ter ga obsuje s pljubi, na to pade na kolena ...enkrat priseže, da mu je bila vedno zvesta soproga, s pov... ...mi rokami poprosi ga, naj jej veruje in naj je ne sovraži. ...je zajokal kot malo dete, vzdigne jo ter jo krčevito pritisni ...ce. Poljub je sledil poljubu in vroče solze so zalivale lica ...ov. Stari sodnik, dasi vajen enakih prizorov, trd in neizpro... ...je skrivaj solze ginjenja.

"Ječar, odvedite Schuetzerja zopet v zapor. Okove mu ni potreba več devati na roke in noge. Dajte mu čisto, zdravo sobo in donašajte mu najboljšo hrano in postopajte z njim lepo."

"Ali on ne bode šel z manoj domov?" Vpraša prestrašeno Terezija.

"Zaenkrat še ne sme, ker se mora preje njegova nedolžnost dokazati.

'Ali ga izpustite če položim za njega jamstvo?"

"Ne, ker to pri nas ni običaj. Pač pa če bi za njega jamčila kaka visoka oseba, je mogoče, da bi ga do konečne sodbe pustili na svobodi."

Terezija se zamisli.

"Mogoče, da preskrbim jamstvo. Šla bodem h cesarjeviču Rudolfu in prosila, da bode jamčil za mojega Avgusta!"

"To je vendar dobra žena," reče Schuetzer gredoč za ječarjem.

* * *

Cesarjevič Rudolf je sedel v svoji isarni na pisalnem stolu. Na drugem stolu sedel je baron Reinbach in pisal. Baron Reinbach spremljal je Rudolfa na vseh njegovih potovanjih po raznih evropejskih državah, a sedaj mu je pomagal na velikem krasno ilustrovanem delu "Avstro ogrska monarhija v čtivu in s slikami."

Tudi Rudolf je pisal, ali naenkrat se je globoko zamislil.

V tem pride tiho v pisarno Rudolfov osebni sluga Lariš, katerega pa ni nihče opazil, napolni si nos z dobro porcijo tobaka in kihne.

"Bog pomagaj," reče Lariš glasno in se približa h Rudolfu.

"Hvala, Lariš, hvala, meni se dozdeva, da je kihnil nekdo drugi in ne jaz," odvrne Rudolf.

"Mogoče, da sem jaz," nasmehne se Lariš.

"To je mogoče, bilo bi pa dobro, da naju sedaj ne motiš."

"Vaša visokost, zunaj čaka neka žena, katera želi z vami govoriti."

"Jaz sedaj nimam časa, reci ji, naj pride drugič," odvrne Rudolf.

Lariš odide, ali čez kratek čas se zopet vrne in javi!

"Ona žena pravi, da ne odide preje, da z vami govori, ter vam vrača ta zlat.

Rudolf vzame zlat v roke in ga je pregledal. Nato reče!

"Dovedi ono ženo!"

Terezija vstopi. Rudolf jo je takoj spoznal.

"Torej, kaj želiš od mene, Terezija?"

"Vaša visokost, prišla sem vas prositi, da bi bili tako dobri ter jamčili za mojega moža, da ga izpuste na svobodo, da bode sodnijska razprava."

"Terezija, tvoj mož je vstrelil mojega nadgozdarja, četudi je jasno, da je hotel vstreliti mene, vsled tega ni nobenega pripomočka, on mora biti obešen," reče Rudolf z nekakim prezirom.

"Moj mož ni ubijalec, visokost," reče Terezija drzno.

"On je ubijalec, on je bil na me ljubosumen in me je hotel vstreliti. Jaz ne jamčim za njega."

"Cesarska visokost, če vi tako mislite, da je moj mož ubijalec ste vi vzrok temu in potem ste vi ubijalec njega," reče Terezija drzno in zarudi.

Baron Reinbash vstane s svojega sedeža hoteč vreči Terezijo skozi vrata, toda Rudolf mu to z znamenjem z roko prepreči.

"Tako je visokost," nadaljuje Terezija z vso svojo odločnostjo. "Kakor ste se vi dovolili, da ste me objeli in poljubili in niste imeli stem slabega namena, tako tudi moj mož ni napravil nič slabega, še manj pa kako ubijalstvo! Cesarska visokost, poslušajte! Ko je moj mož zvedel, da ste me objeli in poljubili, prišel je v sobo in me vdaril, toda to me ni bolelo. Ko sem prišla k zavesti bila sem ponosna, da

(Dalje prihodnjič.)

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN
poseti naš
Ely Opera House
kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča
VODSTVO.

Village Livery konjušnica
CHISHOLM, MINN.
Phone 60.
Math. Boriin, lastnik
VOZOVI IN KOČIJE ZA VSE SLUČAJE.
PRIPOROČAMO SE ZA POGREBE!

Stari telefon: Cole 264-A.
Novi telefon: Calumet 436-L.
Frank Brand
—: TRGOVEC :—
Z GROCERIJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM
201-203 Commonwealth Ave.,
NEW DULUTH, MINN.
Priporoča se Slovencem in Hrvatom v obilen poset,. Cene zmerne.

John Bartol
CHISHOLM, MINN.
Grocerijska prodajalna
NAJSTAREJŠI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI.
PRIHRANIM VAM DENAR NA VSEH POTREBŠČINAH.
PREPRIČAJTE SE!

Frank Veranth
ELY, Minn. = Phone 96.
PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.
Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

SLOVENSKA GOSTILNA
Frank Medved
CHISHOLM, MINN.
Phone 101.
PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.
NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

PRISTOPAJTE K PODPORNIM DRUŠTVAM IN JEDNOTAM!

Elco Theatre
ELY, MINN.
VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.
Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.
VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.
Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.
J. A. GRAVES, lastnik

Prodajam
Concord vino sodček po $20.00
Catabie " " " 30.00
Tropinovo žganje, galona 2.50
Naročilu je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico. Umestno je naročati blago sedaj, predno ne nastopi huda zima.
Z velespoštovanjem
A. W. EMERICH,
vinska trgovina in distilacija žganja,
vogal Holmes & St. Clair Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

KOVALL & SON, ELY, MINN.
GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA
Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trpežnih obuval in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.
V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

KDOR HOČE DOBRO, PODUČNO ČTIVO, NAROČI NAJ SE NA 'NARODNI VESTNIK", NAJVEČJI SLOVENSKI POLUTEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

FIRST NATIONAL BANK
Chisholm - - Minn.
Kapital $25.000. Preostanek $29.318.
Osebna odgovornost $5,000.000.
Obrestuje denar po 3%
Prodaja parobrodne liste in posilja denar na vse strani.
Posebno pozornost dajemo Slovencem.
Pridite in se prepricajte!

CENTRALNA LEGA.
ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.
SOBE S PARNO KURJAVO, TOPLO IN MRZLO VODO. UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NACINU.
Park Hotel
ILIJA RATKOVICH, lastnik
ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET
TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.
SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

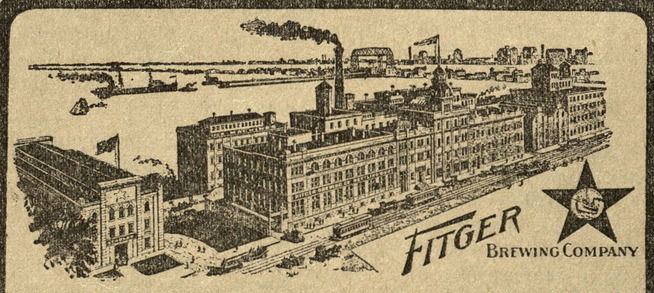

Fitger Brewing Co.
Duluth - Minn.
Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.
Josip Gerzin
zastopnik za ELY, Minnesota.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.
Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.
Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v
ELY, MINN.
Telephone No 52.

GRAD IN GRAŠČINSKO VELEPOSESTVO PREBOLD (PRAGWALD).

V Savinjski dolini na Spodnjem Štajerskem.

(Konec).

To se je zgodilo leta 1854. ali 1855. — Leta 1855. ali 1856. se je naselil v Savinjsko dolino baron Hackelberg Landau, c, kr. dvorni kamornik in stotnik izven službe ter si nakupil grad in grajščinsko posestvo Prebold za kakih 150.000 gld. avstr. veljave, je za izboljšanje travnikov veliko žrtvoval. Poprijel se je skrbne živinoreje, posebno goveje živine mürcodolskega plemena, ki ga je skušal po Savinjski dolini udomačiti. Udeleževal se je vsakokratnih živinjskih razstav, ki jih je prirejala Štajerska kmetijska družba v Celju, odkoder je vselej odnesel pohvalne diplome in častna darila. — V Preboldu in med domačim ljudstvom šentpavelskim se je baron Hackelberg kmalu udomačil. Znal se je kmetom prikupiti s tem, da je kot rojen Nemec se za nemštvo potegoval, katero je savinski kmet takrat še za vsezveličavno sredstvo štel. Imel je navado, da je vsak dan pri lepem vremenu jezdil svojega belca od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne posebno okrog svojega posestva, potem pa še tudi po občini okrog k tistim kmetom in drugim osebam, s katerimi je hotel o političnih ali pa gospodarskih rečeh kaj govoriti. Kmetje so barona Heckelberga rabili kot sredstvo, s kojim so se kaki reči hoteli napram gosposki upreti. Drugi ljudje, inteligenti, pa so ga rabili, če so hoteli pri gosposki kaj doseči. Tako je po Hackelbergovi intervenciji se zavlačevalo več desetletji v St. Pavlu tako nujno potrebno zidanje novega šolskega poslopja, ker tudi predsedniki šolskih oblastev se mu niso upali po robu postaviti. Mnogim je pripomogel do boljše javne službe, in pridobival je šentpavelskim visokošolcem štipendije s kojimi so se tudi šolali do doktorata, Znan je bil povsod na višjih mestih v Gradcu in na Dunaju. Dober prijatelj je bil z namestnikom baronom Kübekom, in ponjem je dosegel vse, karokoli je hotel. Rad je pomagal revežem tedaj, ako njega ni nič denarja stalo. Ako bi bil pa prizadet njegov lastni žep, tedaj ga ni bilo pridobiti za n. pr. domačo šolsko stavbo kateri se je na vso moč upiral in jo zavlačeval, ter s tem občini le škodoval. Enako se je leta 1895. upiral stavbi nove farne cerkve v St. Pavlu, in so kmetje takrat le bolj dobrega gosp. župnika slušali zato pa tudi krasno stavbo nove farne cerkve leta 1898. v treh letih skončali. K stavbi nove cerkve je Hackelberg vendar daroval 20 najlepših smrek, samo da mu ni bilo treba toliko prispevati v denarjih. Sicer se pa domači občini ni nič kaj posebno naklonjenega pokazal, ker na ponovno prošnjo celega občinskega odbora, pod vodstvom župana Zanijera, nikakor ni privolil v to, da bi bila si občina smela pitno vodo, iz virnico, napeljati na cerkveni prostor pred podobo Matere božje, češ, da bi bil potem grad manj vreden. Kljub temu so St. Pavlani vendar njega spoštovali in mu dvakrat poverili županstvo, čeravno se je takrat moralo pri občini in pri okrajnem šolskem svetu vse po nemško uradovati. Bil je toraj pravi mogočnež doma v šentpavelski občini. Nigdo se ga ni upal izmed občinskih odbornikov interpeliráti v občinski seji, kdo ga je pooblastil, da je o priliki stavljenja podobe cesarja Jožefa II. v Celju položil venec v imenu slovenske občine šentpavelske pri Preboldu pred spomenik.

Bil je vnet častilec takozvane "Verfassungstreu" stranke; imel je ugled pri svojih štajerskih soveleposestnikih, ki so ga ponovno do njegove onemoglosti volili za deželnega in državnega poslanca, kjer je imel dovolj prilike uganjati nemško-nacijonalno politiko proti Slovencem. Bil je član in podpornik dveh, Slovencem najsovražnejših in nasprotnih nemških društev na Spodnjem Štajerskem: "Südmarke" in "Schulfereina." In kakoršneka duha je bil baron Hackelberg, ravno takega je bila njegova žena, Pavla, rojena grofinja Brigido. Oba sta bila bolj liberalnega mišljenja ter sta skrbno opazovala delovanje narodno-klerikalne stranke, ki je bila do leta 1898. edina slovenska stranka v šentpavelski občini. — Kaplan Kolarič je prvi razdvojil slovensko stranko v St. Pavlu v klerikalno in napredno . Vsekako je baron Hackelberg držal z napredno slovensko stranko doma in tudi vedno volil z njo. Posrečilo se mu je s pomočjo naprednjakov šentpavelskih pri občinskih volitvah nad zastarelo klerikalno stranko zmagati, in sveži duh napredka in gospodarstva v občini oživeti, od katere dobe so zavladali v občini napredno-narodni slovenski župani. Hackelberg se je postaral, začel bolehati na starosti in je leta 1904. v starosti nad 70 let umrl v prebolskem gradu, previden s svetotajstvi, spravljen z Bogom in domačim župnikom Plešnikom. Njegova žena Pavla, grofica Brigido, mu je sledila kaki dve leti pozneje in oba dva počivata zdaj v skupnem grobu na šentpavelskem mirodvoru pokopana. Ker sta brez lastnih potomcev umrla, prešlo je to veleposestvo glasom njegove oporoke v roke mlajšemu nečaku Rudolfu, grofu Fünfkirchnu, sinu grofa Rudolfa Fünfkirchna, c. kr. okrajnega komisarja v Radgoni, kjer ima tam tudi svoje lastno veleposestvo. Vsled določbe v oporoki, ima pravico oče dediča gospodarstvo voditi do njegove polnoletnosti. Ker se jepa očetu-varuhu preodročno zdelo iz Radgone Prebold za svojega sina oskrbovati, prosil je pri c. kr. sodniji v Celju, kot vrhovni varuhinji, da sme grad Prebold z vsemi zemljiškim veleposestvom prodati, kar se je tudi dne 10. marca 1910 zgodilo. Kupil je grad Prebold z velezemljiškim posestvom štiričlanski konsorcij: gosp. Ivan Grenko, mesar v Celju, gosp. Ivan Jakša, veleposestnik na Zidanem mostu-Loka, I. Kavšek in I. Polak, veletržca v Ljubljani, za skupno ceno 340.000 kron z vsem premičnim blagom, kar ga je po zadnjem odhodu grofa Fünfkirchna še ostalo v gradu. Pismena kupna pogodba je bila spisana in sklenjena po dr. Benkoviču v Celju, kakor prej omenjeno, dne 10, marca 1910, in se zglasi na ime Jakša-Grenka, koji zadnji se je preselil v Preboldski grad, ter je v Celju opustil in drugim prepustil mesarsko obrt, in vodi nadzorstvo čez preboldsko veleposestvo, dočim gosp. Jakšav svojem in imenu gospodov Kavšek in Polak pride od časa do časa v važnejših trenotkih pogledat po posestvu.

Tako je tedaj zopet eno največjih veleposestev v Savinjski dolini za Novim Celjem iz nemških rok prišlo v slovenske narodne roke, kar bi si ne bil nihče poprej v Savinjski dolini mislil, namanj pa barona Hackelberga. Novi lastnik slovenski konsorcij, seve, da bode gledal posestvo zopet celotno ali pa parcelirano prodati. Med tem časom pa so večinoma njive in travniki v najem dani, kakor se tudi še ostala stanovanja dajejo čez poletje letoviščarjem v najem ali pa jih zasedeja lastnikove rodbine in sorodniki, ko pridejo radi izpremembe zraka, razvedrila in zabave v St. Pavel.

Končno je še pripomniti, da je bil grad Prebold leta 1635. od kmetov v uporu proti tlačiteljem grajščakom, v takozvanem "kmetskem puntu", ko je šlo za staro kmetsko pravdo, stare kmetske pravice, poleg mnogih drugih gradov, kakor po Savski, tako tudi po Savinjski dolini, požgan in razdjan, a potem zopet postavljen. V obsežju fare in občine St. Pavel pri Preboldu so v svojem času še stali gradovi, ki so bili v puntu razdjani in v razvelinah porušeni ali pa postavljeni, kakor: Gorica, (Görzhof), ki še zdaj stoji; potem Schönbüchel v pol ure od St. Pavla oddaljeni vasi Šešiče ne severnem koncu stoječem griču pri Sircu; Sachsenwart (Zašenberg), na pol ure od St. Pavla oddaljenem, proti jugovzhodu stoječem, takozvanem Kanzlerjevem hribu ali Burkelčevem vrhu; Liebstein, pet minut od Prebolda oddaljena komaj še znatna razvalina na vznožju tolštega vrha (grajščinske gore) blizu kmeta Rihterja tostran potočka; Stock (gosposka hiša) v St Lovrencu; iz razvaline je nastala na mestu kmetska hiša pri Gradišču, sedaj Kač št. 4.

V Preboldski grad je bilo še dol go pred letom 1848. premeščeno zaglavno sodstvo grajščinske gosposke "ojsterške" (Ostervitz), v fari in občini Sv. Jur Pod Gabrom, in s tem tudi vajdstvo ali vojdstvo (Vogtei) nad cerkvijo St. Pavla.

SLAVNOST 1050 LETNICE PRIHODA SV. CIRILA IN METODA NA MORAVSKO NA VELEHRADU.

Kolikor se morem spomijati, niso naši listi čisto ničesar poročali o slavnosti, ki se te dni vrši na velegradu v čast sv. Cirilu in Metodu, apostoloma, ki sta prinesla nam Slovanom ključ do prave vere, ki sta nam prestavila sveto pismo v staroslovenski jezik. Da smo tudi Slovenci zastopani na tej velepomembni slavnosti, se imamo zahvaliti Slovenskemu katoliškemu akadem. tehn. društvu "Danici," ki je kljub različnim težkočam poslalo dva zastopnika na Velegrad in upam, da bo "Danici" cela javnost hvaležna.

Z Dunaja so odšli v petek dopoldne ob pol enajstih s severnega kolodvora. Vožnja po tej poti ni posebno prijetna. Oko Slovenca, ki je navajeno na snežno bele velikane kranjske, ki je navajeno ne zelene vinorodne griče dolenjske, se kmalu utrudi ob pogledu na širne ravnine, na širna polja, posejana z rumenim žitom. Okrog druge ure popoldne sva se pripeljala do Ogrskega Gradišča, kjer sva izstopila in se peš napotila proti staroslavnemu Velegradu. Med potjo sva videla velike procesije pobožnega ljudstva v krasnih narodnih nošah, ki je med petjem in godbo romalo no grob sv. Cirila.

Po enourni hoji sva zagledala veličastna zvonika velegradske cerkve, iz katerih seje razlegalo zvonenje prihajajočim romarjem v pozdrav.

Ko sva prišla na Velegrad, sva bila najprisrčneje pozdravljena on tovarišev Čehov, ki so naju tudi povabili na to lepo slavnost, katera mi bo vedno ostala v spominu.

Slavnost se je pričela že v petek zvečer. Ob šestih je bil prvi obhod po velikem velegradskim prostoru. Kdor je bil že na Velegradu, bo vedel, za koliko tisočev ljudi je ta prostor. Sprevod je vodil deželni in državni poslanec prošt dr. Stojan, ki je tudi duša celi slavnosti. Na vzvišenem prostoru na tribuni je predstavil zbranemu ljudstvu dr. Stojan zastopnike in udeležence slovanskih narodov in sicer: sarajevskega knezoškofa dr. Ivana Šariča, bulgarskega nadškofa iz Sofije Roberta Meninija in potem zastopnike Slovencev, Hrvatov, Poljakov in Lužijških Srbov. Nato je imel pozdravni govor na vse došle udeležence, cerkveni slavnostni govor pa je imel pater Tomašek. Med igranjem godbe in petjem velegradske himne: "Bože co's račil pred tisociroky" je sprevod šel v prostrano velegradsko cerkev, kjer je sarajevski knezoškof Šarič podelil blagoslov z Najsvetejšim.

Zvečer je godba tem visokim slovanskim gostom napravila podoknico, mi, akademiki, smo popevali slovanske narodne pesmi, a ljudstvo je z burnimi "živijo, hura, slava in niech žyje" klici pozdravljalo visoke goste.

Velegrad, v soboto 5. jul. 1913.

Ob krasnem jutranjem vremenu in ob veličastnem zvonenju velegrajskih zvonov in ob mogočnem grmenju topičev, je vodil ob petih zjutraj sarajevski knezoškof Šarič z Najsvetejšim procesijo, katere sta se tudi udeležila bulgarski nadškof Menini in krakovski knezoškof knez Sapieha, kateri je malo prej prišel na Velegrad in kateri je imel po dovršeni procesiji pontifikalno sv. mašo z asistenco sarajevskega knezoškofa in bulgarskega nadškofa.

Ob devetih so se nato zbrali vsi udeleženci te krasne slavnosti. Veliki prostor velegrajski je bil popolnoma poln, udeležencev je bilo gotovo okrog petdeset tisoč.

Dr. Stojan je otvoril slavnostno zborovanje, pozdravil in predstavil ljudstvu udeležence slovanskih narodov, kakor tudi odlične zastopnike češkega naroda. Za častnega predsednika zborovanja je bil izvoljen deželni glavar moravski ekscelenca Sereny.

Nato so sledili pozdravi, oziroma govori. Za češko-moravske dežele so govorili: gdč. Marija Rosolova z Dunaja za češko-dunajsko ženstvo, gosp. Frančišek Stanislav iz Stražnice za moravsko mladino, g. Avguštin Hlinka iz Rožnova za moravske Valahe (gorsko ljudstvo), g. Kostka za dunajske Čehe, g. dež. in drž. poslanec Navratil je pozdravil zborovanje v imenu kluba katoliško narodnih poslancev in v imenu amerikanskih Čehov, konzistorijalni svetnik Bobal iz Chicage.

V imenu slovenskega naroda in zlasti v imenu "Slovenske dijaške zveze" in slov. kat. akadem. tehn. društva "Danice" je govoril stud. phil. Ivan Prijatelj, v imenu hrvatskega akademičnega društva "Hrvatska" stud. med. Imbro Bolkovac, za poljsko akademično društvo "Polonia" cand. iur. Stanislav Koneczny, v imenu Rusinov državni poslanec g. Onyszkiewicz, v imenu Lužiških Srbov gdč. Ana Rezakovcove in g. Delenk (duhovnik) iz Budišina. V imenu Hrvatov, zlasti v imenu Bosne je govoril sarajevski knezoškof Šarič. Za njim je vstal in govoril v imenu Bulgarov, naroda, ki si je pred nekaj časom priboril tako slavne bitke na bojnem polju, ki pa se zdaj bojuje z lastnimi brati Srbi, nawškof iz Sofije Menini, častljiv starček, z dolgo belo brado. V imenu poljskega naroda je govoril knezonadškof knez Sapieha. Po teh pozdravnih govorih je imel prof. dr Fr. Kolisek cerkveni govor, v katerem je razložil pomen te slavnosti in nato je šla večina ljudi v cerkev, kjer je imel krakovski knezoškof knez Sapieha slavnostno službo božjo, a zunaj na vzvišenem prostoru (na odru) je imel rusinski državni poslanec Onyszkiewicz glagolitsko mašo. Popoldne so romarske procesije odhajale domov, a vedno in vedno so prihajale nove vrste. Ob šestih je zopet dr. Stojan pozdravil vse došle romarje in jim predstavil zastopnike slovanskih narodov. Zvečer je bila zopet podoknica visokim slovanskim gostom. Godba je med drugim igrala "Šumi Marica" in akademiki smo prepevali znane pesmi. S krasnimi besedami se je zahvalil sarajevski knezoškof dr. Ivan Šarič za lepo petje. Rekel je, kako je to lepo, da se slišijo tukaj na slavnem Velegradu "Po jezeru bliz Triglava," "Naprej zastava slave", "Hej Slovani!", "Ljepa naša domovina." "Z dymen požarow" itd. Ravno tako se je zahvalil tudi bulgarski knezoškof ekscelenca Robert Menini.

* * *

Velegrad, v nedeljo 6. jul. 1913.

Ob petih zjutraj je bila slavnostna procesija z Najsvetejšim, katero je vodil knezoškof Šarič in kateri je ob šestih daroval slovesno sveto mašo. Ob deveti uri se je zopet vse ljudstvo zbralo na velikem prostoru, ali če smem tako imenovati, dvorišču velegrajskem cerkveni dostojanstveniki in zastopniki slovanskih narodov pa pri tribuni pod podobo sv. Cirila in Metoda. Dr. Stojan je otvoril slavnostno zborovanje, za predsednika je bil izvoljen deželni in državni poslanec Šamalik. Nato so sledili pozdravi zastopnikov, slovanskih narodov, kakor tudi različnih moravskih stanov, v prvi vrsti kmečkega stanu, in sicer: Za dunajske Čehe gdč. Terezija Dohnalova, v imenu Slovencev je pozdravil stud. med. Jos. Kos, za akadem. društvo "Hrvatska" studil med. Imbro Bukovac, na akad. društvo "Polonia" cand. iur. Stanislav Koneczny. V imenu Rusinov je govoril prof. Knit z Drohobice, v imenu Lužiških Srbov kaplan Delenk. Od hrvatskih in zlasti od bosanskih kmetov je prinesel pozdrav knezoškof dr. Jvan Šarič, od bulgarskega ljudstva knezonadškof ekscelenca Robert Menini, v imenu poljskih poslancev je pozdravil državni poslanec g. Potoczek, v imenu čeških katoliških narodnih poslancev je s krasnimi besedami pozdravil zborovanje dr. Hruban. Izmed drugih mnogih pozdravnih govorov bi še omenjal g. Mezirka, ki je govoril v imnu čeških katoliških učiteljev. Po teh pozdravnih govorih je imel cerkveni govor dr. Okanik, dekan iz Skalice in nato je bila v cerkvi slevnostna maša, katero je daroval knezonadškof ekscelenca Robert Menini, a zunaj na tribuni je daroval g. prf. Knit staroslovensko mašo. Popoldne je žalibog deževalo kakor tudi zvečer, kljub temu pa je igrala godba in tudi mi smo prepevali slovanske pesmi.

Slovenec.

Sodnik: V imenu njegovega veličanstva ... zaradi konjske tatvine ste obsojeni na tri leta v ječo.. Ali imate še kaj pripomniti?

Obsojenec: Nič drugega, kakor da se mi zdite zelo zapravljivi s časom drugih ljudi.

SLABA PREBAVLJIVOST.

Mi jemo preveč. Mi se bašemo drzno z nepravimi jedili, ki ne koristijo životu. Večina te hrane se ne prebavi, ampak ostane v črevah neprebavljiva, in povzroči razne težkoče, tiščanje, bolečine, glavobol, težko sapo, krč. Neprava hrana je tudi dobrodošla raznim bacilom. Mi bi morali strogo paziti, da bi se rešili neprebavne hrane; in da bi ne ostajala hrana v telesu, in se kisala in vabila razne bolezni. Mi vam priporočamo Trinerjevo amerikansko zdravilno grenko vino, katero bo iztrebilo vse ostanke iz telesa in bo uredilo vaše črevo. Ono bo odpravilo zaprtje, želodčne in črevne bolečine, bljuvanje, zlatenico, glavobol, zgubo teka in živčnost. V lekarnah. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Trdi členi in mišice se hitro pozdravijo s Trinerjevim linimentom. Adv.

Smešnice.

Na Polžovem brdu je bila birma in po birmi imenitna pojedina, Na enkrat je vstal fajmoštar Jaka in začel podajati svojim tovarišem roko, želeč vsakemu "Lahko noč."

Tehant: E, kaj pa misliš, Jaka, pa vendar žene pojdeš domov?

Jaka: Ne, domov še ne grem, ampak posloviti se hočem, dokler Vas še pozam in razločim.

* * *

Na javnem predavanju o Ameriki je predavatelj popisoval tudi razmere v Kanadi in med drugim povedal, da je tam mnogo več možkih, kakor pa žensk. Šaljivo je dostavil: "Ker so ženitovanjske razmere v Kanadi izredno ugodne, moram čestitim damam le priporočati, da se tja izsele, če doma ne morejo dobiti moža." Priletna gospodična je z užaljenim obrazom vstala in demonstrativno odšla proti vratom. Nastala je neprijetna tišina. Tedaj je pa predavatelj hudomušno zaklical odhajajoči dami.

"No, gospodična... tako zelo se pa kanadskim samcem vendar ne mudi..."

* * *

Župnik je izvedel, da je neki fant poljubil prednico Marijinih devic. Poklical jo je k sebi, jo zaslišal in potem razsodil:

— Fant te je siloma poljubil, ti ga moraš tožiti, ker te je s tem razžalil.

— Ah, prosim gospod, je rekla devica, tožila pa ne bom, veste jaz sem namreč njega tudi — razžalila.

* * *

Potepuh se je vtihotapil v hlev znanega posestnika in je tamkaj prenočil. Gospodar ga je zjutraj zasačil in ga z nekaterimi zaušnicami odpodil.

"Zlodej grdi," se je jezil potepuh. Zadnjikrat mi je dal dve zaušnici, danes pa še štiri, zdaj je že ta človek začel zviševati stanarino.

* * *

V nemškem državnem zboru so se klerikalci ljuto pritožili, da so v neki pruski žrebčarni dali prvemu žrebcu ime "korak." — Da se to popravi, je "Društvo vzhodno evropskih konjerejcev" dalo najboljšim svojim žrebcem ime "Macoch," "Čestohovec" in "Kutar," odlikovani dobili pa ime "Pobožna Helena".

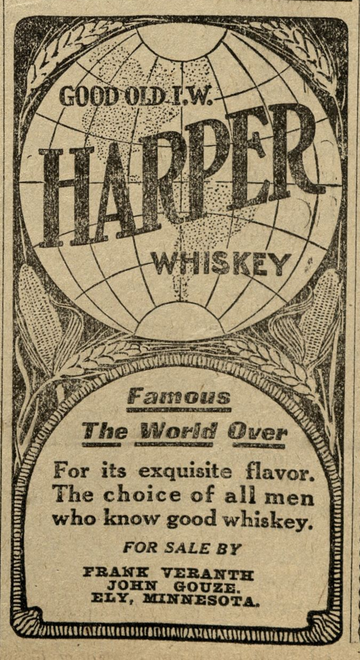

SVOJI K SVOJIM !

SLOVENSKO - HRVATSKI SALOON

RANGE HOTEL

713 WEST SUPERIOR ST., DULUTH, MINN.

(BLIZU SOO LINE KOLODVORA)

TOČIMO SVEŽE PIVO, FINO VINO IN RAZNE LIKERJE.

: SNAŽNA PRENOČIŠČA OD 25c DO 75c. :

BACICH & TALKOVICH, lastnika.

SVOJI K SVOJIM !

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim rojakom na Virginia, Minn., in okolici naznanjam, da sem otvoril svojo

KROJAŠKO DELAVNICO

kjer bodem izvrševal vsakovrstne obleke po najnovejšem kroju. S krojačnico v zvezi uredil sem tudi čistilnico oblek, ter se priporočam rojakom, da se glede čistenja oblek vedno name obrnejo. Posečal bodem cenj. rojake vsaki teden po Messaba okolici ter sprejemal naročila.

AUGUST VERBIČ, krojač,

228 Chestnut St., Phone 757 VIRGINIA, MINN.

Kdor se zanima za pisanje NA TYPEWRITER

zanimati se mora za MONARCH TYPEWRITER z lahkim tipom.

Z MONARCH TYPEWRITER-JEM se doseže lahki tip vsled posebnega mehanizma, in njega sestoj je tako enostaven in priprost, da je povsod priljubljen.

Ne ozirajte se na tehnične predpise. Dejstvo, katere potrjujejo fabriikanti typewriter-jev je, da ima

Monarch

čudovito lahki tip.

Ta stroj ima tudi vse druge pogoje vidljive pisave, pripravnosti za vsakojako pisanje, in je trpežen.

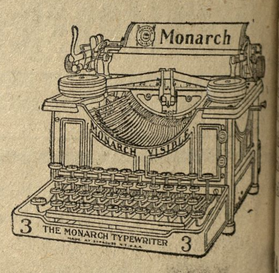

Pišite po ilustrovani cenik

Monarch Department

REMINGTON TYPEwRITER COMPANY

20 Fourth Ave. West . DULUTH, MINN.

Cenjenim naročnikom

Na mnoga vprašanja glede slik iz balkanskih vojsk, avstrijskega vojaškega manevra, avstrijske cesarske rodbine ter raznovrstnih nabožnih slik, naznanjamo, da dobi eno sliko zastonj le isti, ki plača celoletno naročnino na polutednik "NARODNI VESTNIK", in to velja od 15. maja 1913 naprej.

Kdor se torej naroči sedaj in plača celoletno naročnino v znesku $2.00, dobi eno sliko zastonj. Naročnini pridejati je 5 centov za ovoj in poštnino. Velikost slik je 16x20, in so pravi kras za vsako sobo.

"NARODNI VESTNIK", 405 W. MICHIGAN ST.

Duluth, Minnesota.